

കേരളത്തിന്റെ രാഷ്ട്രീയ ചരിത്രം

ആർ.കെ. ബിജുരാജ്

ഐക്യകേരള രൂപീകരണം മുതൽ രണ്ടാം പിണറായി വിജയൻ സർക്കാരിന്റെ തുടക്കം വരെയുള്ള കേരളത്തിന്റെ രാഷ്ട്രീയ ചരിത്രം കേരളചരിത്രത്തിൽ ഇടം നേടിയ രാഷ്ട്രീയ സന്ദർഭങ്ങളെ കാലാനുസൃതമായി അവതരിപ്പിക്കുന്ന ഈ പുസ്തകത്തിൽ മുഖ്യധാരാ രാഷ്ട്രീയത്തിന്റെ അടിയൊഴുക്കുകളുടെയും ക്രാന്തീകരണങ്ങളുടെയും യഥാർത്ഥ ചരിത്രം വസ്തുനിഷ്ഠമായി അവതരിപ്പിക്കുന്നു.

കേരള രാഷ്ട്രീയ ഭൂപടത്തിലെ ഇടതുപക്ഷ രാഷ്ട്രീയത്തിന്റെ പ്രസ്താവന, കേരളം ഭരിച്ച മുന്നണികളുടെ നയങ്ങൾ, വിവാദങ്ങൾ, ആരോപണങ്ങൾ, ഐതിഹ്യങ്ങൾ, മാറിയ സമരങ്ങൾ, രാഷ്ട്രീയ അട്ടിമറികൾ, ജനകീയമുന്നേറ്റങ്ങൾ, ഭരണസാക്ഷിത്വങ്ങൾ, മുന്നണിരാഷ്ട്രീയത്തിന്റെ ഉള്ളടക്കങ്ങൾ, പാർശ്വവത്കൃത ഭരണയൂണിറ്റുകൾ, മോര ചിന്തിയ പോരാട്ടങ്ങൾ, കലാപങ്ങൾ, നഷ്ടപ്പെട്ട പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ കുതിപ്പും കിതപ്പും, രാഷ്ട്രീയപാർട്ടികളിലെ പിളർപ്പുകൾ, മുഖ്യമന്ത്രിമാർക്കെതിരെ, രാഷ്ട്രീയക്കളരിയിലെ ബലാബലങ്ങൾ, ഭരണകൂട അന്തിമങ്ങൾ, അഴിമതിക്കഥകൾ, അടിയന്തരാവസ്ഥ കാലത്തെ ഇരുണ്ടനാളുകൾ, കൊലപാതക രാഷ്ട്രീയത്തിന്റെ പൊരുളുകൾ തുടങ്ങി രാഷ്ട്രീയകേരളത്തിന്റെ സമസ്ത വശങ്ങളും അറിയാൻ മലയാളത്തിൽ ആദ്യമായി ഒരു സമഗ്ര രാഷ്ട്രീയ ചരിത്രകൃതി.

ഡി സി ബുക്സ്
www.dcbooks.com
ചരിത്രം
 കവർ ഡിസൈൻ
 വിശ്വരാജ്

9 789354 529104

₹ 999
 E-book Available

ആർ.കെ. ബിജുരാജ് . കേരളത്തിന്റെ രാഷ്ട്രീയ ചരിത്രം

ഡി സി ബുക്സ്

കേരളത്തിന്റെ രാഷ്ട്രീയ ചരിത്രം

4-ാം പതിപ്പ്

ആർ.കെ. ബിജുരാജ്

കേരളത്തിന്റെ രാഷ്ട്രീയചരിത്രം

ആർ.കെ. ബിജുരാജ്

ആർ.കെ. ബിജുരാജ്

തലശ്ശേരിക്കടുത്ത് പിണറായിയിൽ 1977-ൽ ജനിച്ചു. അച്ഛൻ: എം.ആർ. രാധാ
കൃഷ്ണ മേനോൻ. അമ്മ: കെ. സരോജിനി. പത്രപ്രവർത്തകൻ, വിവർത്തകൻ.
ചരിത്രത്തിലും കൊമേഴ്സിലും ബിരുദാനന്തര ബിരുദവും പത്രപ്രവർത്തനത്തിൽ
ബിരുദാനന്തര ഡിപ്ലോമയും നേടിയിട്ടുണ്ട്. ഇപ്പോൾ മാധ്യമം ആഴ്ചപ്പതിപ്പിൽ
ചീഫ് സബ് എഡിറ്റർ.

ആർ.കെ. ബിജുരാജിന്റെ ഞങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച കൃതികൾ

ചരിത്രം: നക്സൽദിനങ്ങൾ

എരിയുന്ന നാവ്: കേരളത്തിലെ വിപ്ലവപ്രസംഗങ്ങൾ
കേരളത്തിന്റെ രാഷ്ട്രീയചരിത്രം

ആർ.കെ. ബിജുരാജിന്റെ പുസ്തകങ്ങൾ
പരിചയപ്പെടുവാൻ കൂടുതൽ കോഡ്
സ്കാൻ ചെയ്യൂ.

ഡി സി ബുക്സ്

ചരിത്രത്തിന്റെ ക്രോണിക്കിൾ

D C Books

DC Kizhakemuri Edam
Good Shepherd Street
KERALA, INDIA-686 001

MALAYALAM LANGUAGE
Keralathinte Rāshtrēya Charithram

HISTORY

by R.K. Bijuraj

Rights Reserved

First Published August 2021

This edition - December 2023

P-ISBN: 978-93-5432-910-4

E-ISBN: 978-93-5432-918-0

Distributors : D C Books-Current Books, INDIA

Printed in India: D C Press, Kottayam, INDIA.

D C BOOKS LIBRARY CATALOGUING IN PUBLICATION DATA

Bijuraj, R. K.

Keralathinte rashtrēya charithram/R. K. Bijuraj

992 p., 21 cm.

ISBN 978-93-5432-910-4

1. History. 2. Kerala. I. Title.

954.83-dc 22

*The views and opinions expressed in this book are the author's own
and the facts are as reported by him, and the publishers are not
in any way liable for the same.*

*This book is produced from
independently certified
FSC® paper to ensure
responsible forest management.*

No part of this publication may be reproduced, or transmitted in any form
or by any means, without prior written permission of the publisher.

Ⓜ : www.dcbooks.com 📖 : www.dcbookstore.com

📧 : ebooks.dcbooks.com 📧 : customercare@dcbooks.com ☎ : 7290092216

D C BOOKS: THE FIRST INDIAN BOOK PUBLISHING HOUSE TO GET ISO CERTIFICATION

1256/23-24-Sl.No. 25741-dcb 7823-(4)1000-25078-11-23 hn 60-e sc-d (t)sp

ഒന്നിനെപ്പറ്റിയും ഒന്നും അറിയില്ലല്ലോ എന്ന് തോന്നുന്ന നിമിഷങ്ങൾ അറിയാതെ നമുക്ക് മുന്നിലേക്ക് ചിലപ്പോഴൊക്കെ ഇടിച്ചുകയറിവരും. അത്തരം മനസ്സുമടുപ്പിക്കുന്ന അനുഭവം എനിക്ക് നൽകിയത് കൂടുതലും ന്യൂസ്റ്റമാണ്. അവിചാരിതമായി പൊട്ടിവിഴുന്ന ആരുടെയെങ്കിലും ചില രാഷ്ട്രീയ സംശയങ്ങൾക്ക് ഉത്തരമില്ലാതെ പതറുമ്പോഴാവാം അത്. അല്ലെങ്കിൽ അല്പം ആഴ്ചകൾക്ക് മുമ്പ് നടന്ന ഒരു സംഭവത്തെക്കുറിച്ച് പറയുമ്പോഴോ എഴുതുമ്പോഴോ ആവാം. ആകെ അവ്യക്തത. സംശയം. അപ്പോൾ കുറച്ചു പതിറ്റാണ്ടുമുമ്പ് നടന്ന ഒരു രാഷ്ട്രീയ സംഭവത്തെക്കുറിച്ച് ചോദിക്കുമ്പോഴോ? അത്തരം കുറെയേറെ സംശയങ്ങളിൽ നിന്ന് ഉടലെടുത്തതാണ് ഈ പുസ്തകം. കുറച്ചുകൂടി കൃത്യമായി പറഞ്ഞാൽ, കഴിഞ്ഞ ഇരുപത്തിയൊന്ന് വർഷത്തെ പത്രപ്രവർത്തനജീവിതത്തിനിടയിൽ അഭിമുഖീകരിച്ച ചില രാഷ്ട്രീയ ചോദ്യങ്ങൾക്കുള്ള ഉത്തരമാണ് ഇത്.

ഐക്യകേരളരൂപീകരണത്തിനുശേഷം ഇന്നുവരെയുള്ള രാഷ്ട്രീയ ചരിത്രമാണ് പുസ്തകം. എന്നാൽ, ഇതിനെ ഒരു പത്രപ്രവർത്തകന്റെ നോട്ടുബുക്കായി കാണാനാണ് ഇഷ്ടം. ചരിത്രത്തെ ഒരു ക്രോണിക്കിളായി അടയാളപ്പെടുത്താൻ മാത്രമാണിത്. സംശയങ്ങൾ തീർക്കാനും എളുപ്പത്തിൽ എടുത്തു വായിക്കാനും പറ്റിയ വിധത്തിൽ കുറെ വിവരങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തിയ ഒരു ഡാറ്റാ ബുക്ക്. വേണമെങ്കിൽ ഒരു കാലാനുസൃതവിവരണമെന്നോ പുരാവൃത്താഖ്യാനമെന്നോ വിശേഷിപ്പിക്കാം. അല്ലെങ്കിൽ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ ഇന്നോളമുള്ള രാഷ്ട്രീയ ചരിത്രങ്ങളുടെ വൺലൈൻ എന്നും വിളിക്കാം. മറിച്ച് ഇതൊരു സോഷ്യോ-പൊളിറ്റിക്കൽ പുസ്തകമോ, കേരളത്തിന്റെ പൊളിറ്റിക്കൽ എക്കണോമിയോ അല്ല. അപ്പോൾ പിന്നെ എന്തിനാണ് ഈ പുസ്തകം? 'മുഖ്യധാര'യിലെ രാഷ്ട്രീയവും തൊഴുത്തിൽകുത്തുകളും ഒക്കെ ചേർന്നാണ് നമ്മുടെ ഇന്നത്തെ കേരളം എന്നതുതന്നെ ഉത്തരം. അതുകൂടി പരിഗണിക്കാതെ 'കേരള പഠനം' പൂർണ്ണമാവില്ല.

കുറെയേറെ അധ്വാനവും സമയവും ഈ പുസ്തകത്തിനുവേണ്ടി ചെലവഴിച്ചിട്ടുണ്ട്. വിവരങ്ങൾ ലഭിക്കാനും പഠിക്കാനും ഒക്കെയായി കുറഞ്ഞത് അഞ്ചുവർഷമെങ്കിലും. കഴിയാവുന്നിടത്തോളം പ്രസക്തമായ എല്ലാ രാഷ്ട്രീയ സംഭവവികാസങ്ങളും ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടെ

നാണ് വിശ്വാസം. വിട്ടുപോവാൻ സാധ്യതകളും ധാരാളമുണ്ട്. 'മുഖ്യധാര'യ്ക്ക് അകത്തും പുറത്തുമുണ്ടായ രാഷ്ട്രീയ സംഭവവികാസങ്ങൾ ഒരേപോലെ പരിഗണിച്ചിട്ടുണ്ട്. പൂർണ്ണവും സമഗ്രവുമാണെന്ന അവകാശവാദം ഒന്നു മില്ല. തെറ്റുകളും കുറ്റവുകളും ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചാൽ തിരുത്താൻ സന്നദ്ധവുമാണ്. ഓരോ കാര്യവും ഔദ്യോഗികവും അല്ലാത്തതുമായ പല കോണുകളിൽ നിന്ന് പരിശോധിച്ചിട്ടുണ്ട്. നിയമസഭാരേഖകൾ, ഔദ്യോഗിക കമ്മിറ്റി റിപ്പോർട്ടുകൾ, ആത്മകഥകൾ/ഓർമ്മക്കുറിപ്പുകൾ, വിവിധ പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ, പത്രങ്ങൾ എന്നിവ വിമർശനാത്മക ബുദ്ധിയോടെതന്നെ പരിശോധിക്കുകയും പുസ്തകത്തിനായി പ്രയോജനപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. വായനക്കാർക്ക് കൂടുതൽ അന്വേഷണത്തിനും പഠനത്തിനുമായി തീയതികളും വിവരം ലഭിക്കാവുന്ന സ്രോതസ്സുകളും പരമാവധി ഉൾപ്പെടുത്താൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്. മറവിയിലേക്ക് വീണ പലതിനെയും കുറിച്ച് വിവരങ്ങൾ വീണ്ടെടുക്കാൻ സംഭവം നടന്ന സ്ഥലങ്ങളിലേക്കും ആളുകളിലേക്കും സഞ്ചരിച്ചിരുന്നു. പുസ്തകത്തിലെ പല അധ്യായങ്ങളും വേണമെങ്കിൽ ഓരോ പുസ്തകങ്ങളായി വികസിപ്പിക്കാനാവും. ദൈർഘ്യം കുറയ്ക്കാൻ എഴുതിയതിൽ പകുതിയോളം വെട്ടിച്ചുരുക്കിയാണ് ഈ രൂപത്തിലെത്തിച്ചത്.

തെറ്റിദ്ധരിക്കാനിടയുള്ളതുകൊണ്ട് ആദ്യമേ പറയട്ടെ. പത്രപ്രവർത്തനമെന്ന ജോലി ഈ രാഷ്ട്രീയത്തോട് മറ്റാരെയുംപോലെ എന്നെയും ഒട്ടിച്ചുനിർത്തിയിട്ടുണ്ട് എന്നതു സത്യമാണ്. എന്നാൽ, ഈ പുസ്തകത്തിൽ പറയുന്ന 'രാഷ്ട്രീയം' എന്നെ ഒരുതരത്തിലും ആകർഷിക്കുകയോ പ്രലോഭിപ്പിക്കുകയോ ചെയ്തിട്ടില്ല. ഇതിൽ ഞാൻ കക്ഷിയുമല്ല. വിദ്യാർഥികാലത്ത് നടന്ന, ഐതിഹാസികമെന്ന് വിലയിരുത്തുന്ന സ്വാശ്രയ കോഴ്സ് വിരുദ്ധ സമരങ്ങളിലെ ചെറിയ സാന്നിധ്യം ഒഴിച്ചാൽ ഈ 'മുഖ്യധാര' രാഷ്ട്രീയത്തിൽ പങ്കാളിയായിരുന്നിട്ടുമില്ല. കക്ഷിരാഷ്ട്രീയത്തിന് പുറത്താണ് എന്റെ രാഷ്ട്രീയബോധങ്ങൾ. അതുകൊണ്ടുതന്നെ ഈ ക്രോണിക്കിളിൽ ഒരിടത്തും 'കക്ഷിരാഷ്ട്രീയം' ഉപയോഗിച്ചിട്ടില്ല. ശരിയെന്ന വിലയിരുത്തലിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ചില നിരീക്ഷണങ്ങൾ സത്യസന്ധമായി നടത്താൻ തുനിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. കൂടുതൽ സ്ഥലത്തും നിഷ്പക്ഷനായി, നടന്നതിനെപ്പറ്റി അറിവുള്ള കാര്യങ്ങൾ പറയാനാണ് ശ്രമിച്ചിട്ടുള്ളത്. വളച്ചൊടിക്കാനോ ബോധപൂർവ്വം ആരെയെങ്കിലും ഇകഴ്ത്താനോ പുകഴ്ത്താനോ ശ്രമിച്ചിട്ടില്ല. എഴുതുമ്പോൾ ആരുടെയും മുഖം നോക്കിയിട്ടുമില്ല.

ഐക്യകേരളത്തിന്റെ രാഷ്ട്രീയത്തെ ആഖ്യാനത്തിന്റെയും കാലഗതികളുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ മൂന്നു ഭാഗമായി തിരിച്ചാണ് പുസ്തകത്തിൽ അവതരിപ്പിക്കുന്നത്. സംസ്ഥാനം നിലവിൽ വരുന്നത് മുതൽ അടിയന്തരാവസ്ഥവരെയാണ് (1956-1975) ഒന്നാം ഭാഗം. അടിയന്തരാവസ്ഥയോടെ കേരളത്തിന്റെ അനുവരെയുള്ള രാഷ്ട്രീയം, ദേശീയതല

ത്തിൽ സംഭവിച്ചപോലെ ഇവിടെയും ഗൗരവമായ മാറ്റത്തിന് വിധേയമാകുന്നു. അടിയന്തരാവസ്ഥയ്ക്കുശേഷം 1990 വരെ മറ്റൊരു ചരിത്ര കാലമാണ് (1975-1990). ജനാധിപത്യ പുനഃസ്ഥാപനത്തിന്റെയും കെട്ടിപ്പടുക്കലിന്റെയും രണ്ടാം കാലം. 1990-നൂതനം നമ്മുടെ ചരിത്രവും അനുഭവങ്ങളും തീർത്തും മാറുന്നു (1990-2021). ആഗോളവത്കരണത്തിന്റെയും ഉദാരവത്കരണത്തിന്റെയും നയങ്ങൾക്കൊപ്പിച്ച് ഉപഭോക്തൃസംസ്കാരത്തിന്റെ പിടിയിലേക്ക് കാലം മാറുന്നു. ആഗോളതലത്തിൽതന്നെ പല ആദർശങ്ങളും മൂല്യങ്ങളും തകരുന്നു. കക്ഷിരാഷ്ട്രീയം തീർത്തും വിലകെട്ട ഒന്നായി മാറുന്നു. ഈ മൂന്നു കാലത്തിലും കേരളത്തിന് സംഭവിക്കുന്ന മാറ്റം ഏതൊരു രാഷ്ട്രീയ-ചരിത്രവിദ്വാർ മിക്കും എളുപ്പം പിടികിട്ടും. ആദ്യത്തെ ഭാഗം 21 വർഷത്തെയും രണ്ടാമത്തെ ഭാഗം 13 വർഷത്തെയും അവസാനത്തെ ഭാഗം 31 വർഷത്തെയും ചരിത്രമാണ്. അതനുസരിച്ച് അധ്യായങ്ങൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കുന്നുണ്ട്.

കേരളത്തെ അറിയാൻ ശ്രമിക്കുന്നവർക്ക് ഈ പുസ്തകം പലരീതിയിൽ ഉപകാരപ്പെടുമെന്നുതന്നെയാണ് വിശ്വാസം. രാഷ്ട്രീയക്കാർക്കും ചരിത്രവിദ്വാർഥികൾക്കും അവരുടെ അന്വേഷണങ്ങൾക്ക് ഈ പുസ്തകം ഏതെങ്കിലും തരത്തിൽ പ്രയോജനപ്പെട്ടാൽതന്നെ വലിയ കാര്യം. അതിനുമപ്പുറം, ഈ സംസ്ഥാനത്തെ രാഷ്ട്രീയത്തെതന്നെ മൊത്തത്തിൽ തിരുത്തിയെഴുതുന്ന വലിയ മുന്നേറ്റങ്ങൾക്ക് ഈ പുസ്തകം സഹായകരമായാൽ അതിൽപരം ആനന്ദം മറ്റൊന്നുമില്ല. ഈ മൂന്നു ലക്ഷ്യങ്ങളുടെ ശുദ്ധിതന്നെയാണ് ഈ പുസ്തകം രചിക്കുമ്പോൾ എപ്പോഴും എന്നെ ചലിപ്പിച്ചത്. അതായിരുന്നു പ്രേരണ. അതു മാത്രമായിരുന്നു ഉദ്ദേശ്യം.

സർക്കാർജീവനക്കാരനായിരുന്നു അച്ഛൻ. ഒരിക്കലും രാഷ്ട്രീയക്കാരനായിരുന്നില്ല. പക്ഷേ, അച്ഛന് കുറെ രാഷ്ട്രീയ സുഹൃത്തുക്കളുണ്ടായിരുന്നു. 1980 കളുടെ തുടക്കത്തിൽ സ്വാതന്ത്ര്യസമരസേനാനികൾക്ക് പെൻഷൻ അനുവദിക്കുന്ന വകുപ്പിലെ ജീവനക്കാരനായി പ്രവർത്തിച്ചതാവാം അതിന് ഒരു കാരണം. അതുവഴി കുറെയേറെപ്പേർ അച്ഛന്റെ പരിചയക്കാരായി. അവരിൽ പലരും വീട്ടിൽ വന്നു. സ്വത്തുക്കൾ മുഴുവൻ പാർട്ടിക്ക് നൽകിയ പറവൂരിലെ ആദ്യകാല കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പ്രവർത്തകൻ മുതൽ 'സേനാനി' പത്രം ഇറക്കിയ പെരുമ്പാവൂരിലെ എ. ഇബ്രാഹിംവരെ. വൈലോപ്പിള്ളി രാമൻകുട്ടി മേനോനും അങ്ങനെ എപ്പോഴോ വീട്ടിൽ വന്നു. അവരോട് അച്ഛനും അവർ തിരിച്ചും കാട്ടിയ ആദരമാണ് എന്റെ ആദ്യ രാഷ്ട്രീയ അറിവ്. അവരെപ്പറ്റി അച്ഛൻ പറഞ്ഞ കഥകളാണ് രാഷ്ട്രീയചരിത്രത്തിലേക്കുള്ള ആദ്യ പടികൾ. അലസമായി കസേരയിൽ

ചാരിയിരിക്കുമ്പോഴാവും അച്ഛന്റെ 'രാഷ്ട്രീയ നിരീക്ഷണം' വരുന്നത് പിന്നെ തർക്കമായി. സംസാരം മുറുകുമ്പോൾ ഇടയിലേക്ക് പാഞ്ഞു വരുന്ന അമ്മ മധ്യവർത്തിയാകും. ആ 'അനാവശ്യമായ വഴക്കുകളാണ്' കൂടുതൽ വായനയിലേക്ക് നയിച്ചത്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ അച്ഛനോടും അമ്മയോടും മറ്റ് എല്ലാ കാര്യത്തിലെന്നവണ്ണം ഈ പുസ്തകവും ചേർന്നിരിക്കുന്നു.

സോവിയറ്റ് യൂണിയന്റെ തകർച്ച, രാജീവ് ഗാന്ധി വധം, ബാബറി മസ്ജിദ് ധ്വംസനം, ഗൾഫ് യുദ്ധം എന്നിങ്ങനെ ശക്തമായ രാഷ്ട്രീയ നുഭവങ്ങൾ അറിഞ്ഞാണ് യുവത്വത്തിലേക്കുള്ള പ്രവേശനം. ഇക്കാലത്ത് രൂക്ഷമായ വാദപ്രതിവാദങ്ങൾ സമ്മാനിച്ച എടത്തല അൽ അമീൻ കോളജിലെയും കേരള പ്രസ് അക്കാദമിയിലെയും സഹപാഠികൾ, ഇടതുപക്ഷ വിദ്യാർഥിപ്രവർത്തകർ എന്നിവർ പകർന്ന ധാരണകൾ ഈ പുസ്തകത്തിലുണ്ട്. ജ്യേഷ്ഠതുല്യ സുഹൃത്ത് വി.കെ. മണി, കെ.എൻ. അനിൽ (ചിത്രകാരൻ), വി.വി. വിനു (ശില്പി), ഷാജി, രഞ്ജിത്ത്, കെ.എ. രാജേഷ്, കെ.എ. ശ്രീജകുമാർ എന്നിങ്ങനെ തേവയ്ക്കലും കണ്ടരപ്പടിയിലുമുള്ള നിരവധി പേർ, കിഴക്കമ്പലത്തെ കെ.സി.പി. പ്രവർത്തകർ, പിന്നീട് ഇടപെട്ട മറ്റ് മാർക്സിസ്റ്റ്-ലെനിനിസ്റ്റുകൾ, ആക്ടിവിസ്റ്റുകൾ എന്നിവർ പുലർത്തിയ ചിന്തകൾ പലതും എന്നിലുംകൂടി ഇടകലർന്നിട്ടുണ്ട്.

പത്രപ്രവർത്തകവിദ്യാർഥിയായിരിക്കുമ്പോൾ രാഷ്ട്രീയ റിപ്പോർട്ടിങ്ങിന്റെ വലിയ ലോകം കാണിച്ചുതന്ന ഗുരുനാഥൻ എൻ.എൻ. സത്യവ്രതൻ, പി. സുജാതൻ എന്നിവരോട് ഈ പുസ്തകം വലിയ രീതിയിൽ കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അവർ എനിക്ക് പരിചിതമാക്കിത്തന്നത് കോൺഗ്രസിന്റെ രണ്ടു കാലഘട്ടങ്ങളെക്കൂടിയാണ്.

എസ്. ജയചന്ദ്രൻ നായർ, എൻ.ആർ.എസ്. ബാബു, കമൽറാം സജീവ്, സജി ജെയിംസ് എന്നീ പത്രാധിപന്മാരാണ് എഴുതാൻ പലപ്പോഴും ആവശ്യപ്പെട്ടത്. രാഷ്ട്രീയ അഭിമുഖങ്ങളും ലേഖനങ്ങളും അവർ പലപ്പോഴായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. 'പച്ചക്കുതിര'യുടെ എഡിറ്റർ ജയ്ദേവ് കെ. വിയാകട്ടെ എനിക്ക് പേരുപോലും സമ്മാനിച്ചു.

ചിന്തകളെ വികസിപ്പിച്ച കിഷോർ എബ്രഹാം, രാജേഷ് മുളക്കുളം, ഫ്രാൻസിസ് തടത്തിൽ, എ. അജയകുമാർ, ഗിരീഷ് കുമാർ, രാജേഷ് ബാബു, സജി ശ്രീവത്സം, രാജേഷ് എബ്രഹാം, മനില സി. മോഹൻ, കെ.സി. സുബിൻ, കെ. സുരേഷ് തുടങ്ങിയ മുൻ സഹപ്രവർത്തകർക്ക് നന്ദി.

2014-ൽ നടന്ന പൊതുതെരഞ്ഞെടുപ്പുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഇലക്ഷൻ ഡെസ്കിൽ ഡെപ്യൂട്ടി എഡിറ്റർ കാസിം ഇരിക്കുറിന് കീഴിൽ പ്രവർത്തിക്കുമ്പോഴാണ് മലബാറിനെയും മുസ്ലിം രാഷ്ട്രീയത്തെയും പറ്റി വലിയ ഉൾക്കാഴ്ച ലഭിക്കുന്നത്. ജോലിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഇടപെടേണ്ടി വന്ന

നിരവധി പേർ (എഴുത്തുകാർ, രാഷ്ട്രീയ നിരീക്ഷകർ) എന്റെ ധാരണകളെ വിപുലമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇബ്രാഹിം കോട്ടയ്ക്കൽ, പി.ടി. നാസർ, സഹപ്രവർത്തകരായ സി.എസ്. സലീൽ, പി. സക്കീർ ഹുസൈൻ, സുൽഹഫ്, അനൂപ് അനന്തൻ, ടി. നിഷാദ്, അനസ് അസീൻ, ഷെബീൻ മഹബൂബ്, പ്രമോദ് ഗംഗാധരൻ, സമീൽ ഇല്ലിക്കൽ, ഫസീല മൊഹർ, അമീർ ഫൈസൽ എന്നിവരുമായുള്ള ഇടപെടലുകളും ചർച്ചകളും എന്റെ ബോധ്യങ്ങളെ പലതരത്തിൽ വികസിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഇടതുപക്ഷത്തെയും മലപ്പുറത്തെ രാഷ്ട്രീയത്തെയും പറ്റി അധികമാരും അറിയാത്ത പല സംഭവങ്ങളുടെയും വിവരങ്ങൾ തേടിപ്പിടിച്ചു തന്നത് സഹപ്രവർത്തകനായിരുന്ന പ്രിയ അനുജൻ പി.പി. ശ്രീജിത്താണ്. ക്രിസ്ത്യൻ സഭാകാര്യങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള സംശയങ്ങൾ ദൂരീകരിച്ചത് മുതിർന്ന മാധ്യമപ്രവർത്തകനായ ബിന്നി കെ. ഈഷനാണ്. പി.ബി. പ്രവീൺകുമാർ തന്റെ മാസികശേഖരങ്ങളുടെ വലിയ കുമ്പാരം തുറന്നു തന്നു. കൊല്ലത്തെ ജ്യേഷ്ഠതുല്യ സുഹൃത്ത് എസ്. അജയകുമാർ പുസ്തകങ്ങളും ചിന്തയുമായി അന്വേഷണത്തെ ശരിയായ വഴിക്ക് തിരിച്ചു വിട്ടു. കെ. മോഹൻലാൽ, പ്രദീപ് പനങ്ങാട്, ഗീമ, അനു സിനു, കെ.എ. ഷാജി, വി.എം. ദേവദാസ്, രാജേഷ് കെ. എരുമേലി തുടങ്ങിയവർ പല രീതിയിൽ പകർന്ന ഉൾജവും എന്നെ മുന്നോട്ടുനീക്കി. കെ. ദേവദാസ്, കെ.കെ. ഉസ്മാൻ, വി. സാലിഹ്, കെ. സനൂപ്, ബിജു നരിപ്പറ്റ എന്നിവർക്കും നന്ദി.

രാഷ്ട്രീയം വൈകാരികമാണെന്ന് നിർവചിച്ചുതന്നും തർക്കിച്ചും വിവരങ്ങൾ ശേഖരിച്ചുതന്നും ഒപ്പം നിലകൊണ്ട ജീവിതപങ്കാളി മിനുവിനോട് നന്ദി പറഞ്ഞാൽ ഞാൻ സ്വയം ചെറുതായിപ്പോകും.

അച്ഛൻ ഒഴിവുദിവസവും കമ്പ്യൂട്ടറിന് മുന്നിലേക്ക് നീങ്ങുന്നതിൽ അസ്വസ്ഥനായിരുന്നു മോനും. അച്ഛൻ നിനക്കുവേണ്ടി ഒരു പുസ്തകം എഴുതുന്നുവെന്ന് പറയുമ്പോൾ ആ കണ്ണുകളിൽ അറിയാതെ തെളിയുന്ന തിളക്കമാണ് എന്നെ മുന്നോട്ടു നയിച്ചത്. ഈ പുസ്തകം മോനുവിനുള്ളതാണ്. മോനുവിന്റെ തലമുറയ്ക്കും. പുസ്തകം യാഥാർഥ്യമാക്കിയതിന് ഡി സി ബുക്സിന് നന്ദി.

കുറെ വർഷങ്ങളിൽ ഒറ്റയ്ക്ക് ചുമന്ന ഭാരമാണ് ഇപ്പോൾ താഴെയിറക്കി നിങ്ങളുടെ കൈകളിലേക്ക് വെക്കുന്നത്. പൂർണ്ണ സംതൃപ്തിയോടെയല്ല. സംശയങ്ങളും ആശങ്കകളും മനസ്സിലുണ്ട്. ഇനിയും അറിയാനില്ലേ, പറയാനില്ലേ എന്ന തോന്നൽ വല്ലാതെ ഉലയുന്നുണ്ട്. പക്ഷേ, ഇവിടെ നിസ്സഹായനാണ് ഞാൻ. ഇനി വായനയ്ക്കുശേഷം നമുക്കൊരുമിച്ച് ബാക്കി പൂരിപ്പിക്കാം.

കൊച്ചി

2021 ആഗസ്റ്റ് 24

ആർ.കെ. ബിജുരാജ്

ഉള്ളടക്കം

ഭാഗം ഒന്ന്: ജനാധിപത്യത്തിന്റെ ആദ്യ ദിനങ്ങൾ (1956-1975)	
ഒരു സ്വപ്നം യാഥാർത്ഥ്യമാകുന്നു	19
കമ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടി അധികാരത്തിൽ	27
നമ്പൂതിരിപ്പാടിന്റെ ഭരണനയങ്ങൾ	34
വിവാദത്തിൽ ഉലഞ്ഞ് സർക്കാർ	43
സമരങ്ങൾ ചോരയിൽ മുങ്ങുന്നു	52
ഒരേ സമരം	55
വിമോചന സമരം	60
പട്ടം മുഖ്യമന്ത്രിപദത്തിൽ	66
കുടിയൊഴിപ്പിക്കലിനെതിരെ ഐതിഹാസിക സമരം	71
മുന്നണിയിലും പാർട്ടികളിലും പ്രശ്നം	76
പഞ്ചാബിലേക്ക് പട്ടത്തിനെ നാടുകടത്തുന്നു	81
ശങ്കറിന് മോഹസാഫല്യം	83
വീഴ്ച സംഭവം	87
ശങ്കറിന്റെ രാജി	95
കമ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടി പിളരുന്നു	104
പിളർന്നും വളർന്നും കേരള കോൺഗ്രസ്	109
പരാജിതരുടെ കൂടാത്ത സഭ	118
സപ്തമുന്നണിയുമായി ഇ.എം.എസ്.	123
സി.പി.ഐ-എമ്മിൽ വിമതരുടെ വിപ്ലവം	132
തലശ്ശേരി-പുൽപ്പള്ളി സ്റ്റേഷൻ ആക്രമണം	141
മലപ്പുറം ജില്ലയും ജില്ലയിലെ പ്രശ്നങ്ങളും	150

കോൺഗ്രസിൽ പിളർപ്പ്	161
സപ്തകക്ഷി മുന്നണി തകരുന്നു.....	166
അച്യുതമേനോൻ വരുന്നു	172
ഭൂമിക്കായി കുടികിടപ്പ് പ്രക്ഷോഭം.....	181
വയനാട്ടിലെ കലാപവും വർഗീസിന്റെ രക്തസാക്ഷിത്വവും ..	186
നക്സലൈറ്റ് ഉന്മൂലനങ്ങൾ തുടരുന്നു.....	193
അച്യുതമേനോൻ യുഗം.....	200
തെരഞ്ഞെടുപ്പും മന്ത്രിസഭാ പുനഃസംഘടനയും	205
പട്ടയമേളയും ലക്ഷംവീടുകളും	210
എ.വി. ആര്യൻ പുറത്ത്.....	213
സമരങ്ങളുടെ ദിനങ്ങൾ	216
തലശ്ശേരി വർഗീയ കലാപം	219
അഴീക്കോടൻ രാഘവൻ വധം.....	224
മിച്ചഭൂമിക്കായി സമരം	230
ലീഗിൽ ഭിന്നിപ്പ്; പിളർപ്പ്.....	239
തെറ്റിപ്പോയ ജാതി രാഷ്ട്രീയ സമവാക്യം	245
ഭാഗം: രണ്ട് : ജനാധിപത്യത്തിന്റെ ധ്വംസനവും വീണ്ടെടുപ്പും	
(1975-1990)	
അടിയന്തരാവസ്ഥ	255
സഭയിൽ നിഷ്ക്രിയമായി പ്രതിപക്ഷം	257
കുടുംബാസൂത്രണ-വംശഹത്യകൾ	268
മർദ്ദനം, തടവറ, ചെറുത്തുനില്പ്.....	276
നക്സലൈറ്റ് ഇടപെടലുകൾ.....	285
രാജന്റെ 'തിരോധാനം'	292
പരിവർത്തനവാദികളും ജയിലിൽ	298
ഗുവഹാത്തിയിലെ ആദർശധീരത	302

ജനതാപാർട്ടി	305
കരുണാകരന്റെ ജയവും തോൽവിയും.....	309
ജനം വിജയിക്കുന്നു.....	319
ആന്റണിയുടെ ആദർശദിനങ്ങൾക്ക് തുടക്കം	323
കണ്ണൂരിലെ രാഷ്ട്രീയം മാറുന്നു.....	329
കോൺഗ്രസ് പിളരുന്നു; ഇന്ദിരാ കോൺഗ്രസ് ജനിക്കുന്നു...	334
ആന്റണിയുടെ അപ്രതീക്ഷിത രാജി	337
പി.കെ.വിയുടെ ഒരു വർഷം	339
സൈലന്റ് വാലിക്കായി ചെറുത്തുനില്പ്.....	342
ലീഗിന് മുഖ്യമന്ത്രി പദം.....	348
സി.പി.എം തന്ത്രങ്ങളുടെ താൽക്കാലിക വിജയം.....	351
കാഞ്ഞിരംചിറയിൽ നക്സലൈറ്റ് ഉന്മൂലനം	357
ജനതാ പാർട്ടി തകരുന്നു.....	363
ബി.ജെ.പിയുടെ രൂപീകരണം	368
അറബി അധ്യാപകരുടെ സമരം	370
സരസൻ എന്ന വിവാദക്കടൽ.....	373
ആർ.എസ്.പിയിൽ പിളർപ്പ്	376
ജനകീയ വിചാരണയും ഉന്മൂലനവും.....	379
ആന്റണി കുറുമാറുന്നു; ഭരണം നിലംപൊത്തുന്നു.....	384
കാസ്റ്റിങ് മന്ത്രിസഭയുടെ കാലം.....	387
കരുണാകരന്റെ ആധികാരിക ജയം.....	393
വിഷമദ്യക്കൊലയാളികൾക്കെതിരേ ജനം	397
കോൺഗ്രസ് ഒന്നിക്കുന്നു.....	401
നിലക്കലിലെ വർഗീയത	404
പഞ്ചാബ് മോഡൽ	409
ശരിഅത്ത് വിവാദകാലം.....	416
സമസ്ത പിളരുന്നു	421

ചാത്തുണ്ണിമാസ്റ്റർ പുറത്ത്.....	422	ആന്റണിയുടെ ദിനങ്ങൾ.....	560
ആവിഷ്കാരസ്വാതന്ത്ര്യം വിഷയമാകുന്നു.....	425	ഗൗരിയമ്മയുടെ ജനാധിപത്യവഴികൾ.....	564
തങ്കമണിയിലെ പൊലീസ് വേട്ട.....	433	കെ.ടി. ജയകൃഷ്ണൻ കൊല്ലപ്പെടുന്നു.....	571
ഇടമലയാർ, ഗ്രാഫൈറ്റ് കേസുകൾ.....	437	ശിവഗിരിയിലെ പൊലീസ് നടപടി.....	575
എം.വി രാഘവന്റെ 'ബദൽ'.....	441	അച്ഛതാനന്ദന്റെ തോൽവി; നായനാരുടെ മൂന്നാമുഴം.....	583
മാവൂർ സമരം, ആത്മഹത്യകൾ.....	446	ജനകീയാസൂത്രണത്തിന്റെ നാളുകൾ തുടങ്ങുന്നു.....	589
നായനാരുടെ രണ്ടാമുഴം.....	450	പരുമലയിൽ വിദ്യാർത്ഥികൾ കൊല്ലപ്പെടുന്നു.....	591
നിയമസഭയിൽ കൈയാങ്കളി.....	456	സൂര്യനെല്ലി സ്ത്രീപീഡനക്കേസ്.....	600
സാക്ഷരതാപ്രസ്ഥാനത്തിൽ നാടൊരുമിക്കുന്നു.....	464	സി.പി.എമ്മിൽ വിഭാഗീയത രൂക്ഷമാകുന്നു.....	606
നന്ദാവനം ക്യാമ്പിലെ മർദ്ദനം.....	467	മഅദനി.....	617
നാദാപുരത്തെ വർഗീയ കലാപങ്ങൾ.....	471	കണ്ണൂരിന്റെ അങ്കക്കലി.....	629
ഭാഗം: മൂന്ന് : സമൂലമാറ്റത്തിന്റെ കാലം (1990-2021)		ലൈംഗിക ആരോപണത്തിൽ നീലൻ പുറത്ത്.....	634
തൊണ്ണൂറുകൾ വരുത്തിയ മാറ്റം.....	479	ആന്റണിക്ക് മൂന്നാമുഴം.....	642
ഇടതു മോഹത്തിന് തിരിച്ചടി; കരുണാകരൻ		ലാവ്ലിൻ കേസ്.....	648
അധികാരത്തിൽ.....	491	സിമിക്ക് നിരോധനം.....	655
സിറാജുനീസ കൊല്ലപ്പെടുന്നു.....	499	തലസ്ഥാനത്ത് ആദിവാസി കുടിലുകൾ.....	658
കരുണാകരന് കാർ അപകടം.....	503	പ്ലാച്ചിമട എഴുതിയ ചരിത്രം.....	665
പുത്തൂറയിൽ വർഗീയ കലാപം.....	507	മാറാട്ടെ കൂട്ടക്കൊലകൾ.....	669
ബാബ്റി മസ്ജിദ് തകർക്കലിന്റെ അനുരണനങ്ങൾ.....	510	മുത്തങ്ങ സമരം.....	679
സേട്ട് ഇടയുന്നു; ലീഗിൽ പിളർപ്പ്.....	515	ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയ്ക്ക് പദവികൾ നഷ്ടമാകുന്നു.....	689
വിദ്യാർത്ഥികൾ തെരുവിലിറങ്ങിയ ദിനങ്ങൾ.....	520	പാഠം വിവാദങ്ങൾ.....	693
ചേകന്നൂർ കൊല്ലപ്പെടുന്നു.....	532	ആന്റണിയുടെ നിർബന്ധിത രാജി.....	699
കൂത്തുപറമ്പിലെ വെടിവയ്പും പ്രസംഗവും.....	540	കരുണാകരന്റെ പരാജയങ്ങൾ.....	709
പാമോയിൽ കേസിൽ സർക്കാർ ഉലയുന്നു.....	544	ഐസ്ക്രീം പാർലർ കേസും കുഞ്ഞാലിക്കുട്ടിയുടെ	
ചാരക്കേസിന്റെ പുകമറകൾ.....	547	രാജിയും.....	717
കരുണാകരന്റെ രാജി.....	557	വി.എസ്. ഗ്രൂപ്പിനെ നിലംപരിശാക്കി പിണറായി.....	730
		എതിർപ്പുകളെ മറികടന്ന് വി.എസ്.....	735

മൂന്നാറിലെ പൊളിക്കല്ലും പൂച്ചക്കുട്ടികളും.....	748
വി.എസ്.പിണറായി പോര് തുടരുന്നു.....	754
ചെങ്ങറയിൽ ഭൂസമരം	761
മതമില്ലാത്ത ജീവൻ വിവാദം.....	775
ബീമാപള്ളിയിൽ വെടിവെപ്പ്.....	782
കുറുമാറ്റം.....	786
കൈവെട്ടു കേസ്.....	792
തർക്കത്തിൽ സഭയും വിശ്വാസവും	796
ടി.പി. ചന്ദ്രശേഖരൻ കൊല്ലപ്പെടുന്നു.....	821
കൊലവെറി.....	825
ഷുക്കൂർ, ഫസൽ വധങ്ങളും കുനിയിൽ ഇരട്ടക്കൊലയും... ..	827
'പരനാറി'യും ബേബിയും തെരഞ്ഞെടുപ്പും	840
പൊന്നിളെ ഒരുമൈ.....	850
വി.എസിനെ തഴഞ്ഞ് പിണറായി.....	866
കൊലപാതകങ്ങളും കോടിയേരിയുടെ ആഹ്വാനവും	870
മഹാരാജാസിൽ അഭിമന്യു കൊല്ലപ്പെടുന്നു.....	880
മാവോയിസ്റ്റുകൾ കൊല്ലപ്പെടുന്നു.....	883
ശബരിമല സമരം	904
കോവിഡിൽ തകർന്ന് സംസ്ഥാനം	920
സ്വർണക്കടത്ത് കേസിൽ നിറംമങ്ങി സർക്കാർ	923
തദ്ദേശ തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ ഇടത് വിജയം	926
ചരിത്രം തിരുത്തി ഇടതുമുന്നണി.....	928
കുറിപ്പുകൾ.....	937
ഗ്രന്ഥസൂചി	965
പദസൂചി.....	669

ഭാഗം ഒന്ന്

ജനാധിപത്യത്തിന്റെ ആദ്യ ദിനങ്ങൾ
(1956-1975)

വർഗീസ് വൈദ്യൻ, ചെറിയാൻ കൽപകവാടി, 2015, വർഗീസ് വൈദ്യന്റെ ആത്മ കഥ, കോട്ടയം, ഡി സി ബുക്സ്.

ശൈഖ് മുഹമ്മദ് കാരകുന്ന്, 2015, ഓർമ്മയുടെ ഓളങ്ങളിൽ, കോഴിക്കോട്, ഇസ്ലാമിക പബ്ലിഷിങ് ഹൗസ്

സജി ജെയിംസ്, 2010, സൈലന്റ് വാലി: ഒരു പരിസ്ഥിതി സമരത്തിന്റെ ചരിത്രം, കോട്ടയം, ഡി സി ബുക്സ്

സത്യവ്രതൻ, എൻ.എൻ, 2007, വാർത്ത വന്ന വഴി, എറണാകുളം, ഇല ബുക്സ്

സാവിത്രി ആര്യൻ, 2008, സഹനത്തിന്റെ കനൽ വഴിയിൽ, എഡി: രാജേഷ് തില്ലങ്കേരി, തലശ്ശേരി, കൈരളി ബുക്സ്

സിബി മാത്യുസ് ഡോ., 2017, നിർഭയം: ഒരു ഐ.പി.എസ്. ഓഫീസറുടെ അനുഭവക്കുറിപ്പുകൾ, തൃശ്ശൂർ, ഗ്രീൻ ബുക്സ്.

സുന്ദരയ്യ, പി, 2006, വിപ്ലവപാത, പി, തൃശ്ശൂർ, ഗ്രീൻബുക്സ്

സെലീന പ്രക്കാനം, 2014, ചെങ്ങറ സമരവും എന്റെ ജീവിതവും, എഴുത്ത: ഒ.കെ. സന്തോഷ്, എം.ബി. മനോജ്, കോട്ടയം, ഡി സി ബുക്സ്

സൈമൺ ബ്രിട്ടോ, 2019, മഹാരാജാസ്, അഭിമന്യു ജീവിതക്കുറിപ്പുകൾ, കോട്ടയം, ഡി സി ബുക്സ്

ഹംസ, ടി.കെ, 2014, ഞാൻ എങ്ങനെ കമ്യൂണിസ്റ്റായി, തിരുവനന്തപുരം, ചിന്ത പബ്ലിഷേഴ്സ്

പദസൂചി

അക്ഷരക്കേരളം പദ്ധതി 465

അഖിലേന്ത്യാ മുസ്ലിം ലീഗ് 353, 356, 414

അങ്കമാലി 63, 96

അച്യുതമേനോൻ, സി. 31, 32, 36, 40, 44, 46, 67, 153, 172, 173, 183, 203, 204, 205, 209, 210, 235, 378

അച്യുതാനന്ദൻ, വി.എസ്. 105, 120, 202, 223, 258, 438, 496, 522, 544, 545, 554, 558, 583, 594, 595, 606, 608, 610, 611, 615, 619, 648, 651, 652, 654, 663, 678, 698, 715, 716, 726, 735, 738, 748, 752, 801, 804, 822, 872, 868 904

അജയകുമാർ, എസ്. 623

അജയ് ഘോഷ് 104

അജിത, കെ. 142, 144, 145, 146, 147, 281, 324, 567, 717, 719, 720, 861

അഞ്ചേരി ബേബി വധക്കേസ് 825

അടൽബിഹാരി വാജ്പേയി 624

അടിയന്തരാവസ്ഥ 255, 256, 257, 259, 261, 262, 264, 266

അടിയോടി, കെ.ജി. 202, 207, 208, 209, 258, 335, 407

അട്ടപ്പാടി 680, 844, 883

അഡ്വ.എ.എക്സ് വർഗീസ് 429

അതിവേഗ റെയിൽവേ 831

അവാന്തി, എൽ.കെ. 368, 470, 511, 618

അധ:സ്ഥിത നവോത്ഥാന മുന്നണി 461

അനിൽ, ജി.ആർ. 935

അനൂപ് ജോർജ്ജ് 810

അന്വേഷി 717, 718, 721

അപ്പുക്കുട്ടൻ വള്ളിക്കുന്ന് 609

അബു, കെ.കെ. 118, 158, 159, 244

അബൂബക്കർ, പി.എം. 518

അബൂബക്കർ മുസ്ലിയാർ, എ.പി. 421, 422

അബ്ദു റഹ്മാൻ, വി. 934

അബ്ദുറഹ്മാൻ ബാഫക്കി തങ്ങൾ 239

അബ്ദുല്ലക്കുട്ടി, എ.പി. 732, 779, 780, 786

അബ്ദു സമദ് സമദാനി 557

അബ്ദുർ റഹ്മാൻ, ഒ. 418, 674

അബ്ദുൾ നാസർ മഅ്ദനി 511, 562, 576, 577, 617, 723

അബ്രഹാം, കെ.എം. 381

അഭയ കേസ് 533

അമരാവതി 71, 72, 73

അമേരിക്ക 504, 525, 527, 538, 557

അയോധ്യ 480, 510, 513

അയ്യങ്കാളിപ്പട 596, 597, 605, 668

അരങ്ങിൽ ശ്രീധരൻ 53, 126, 306,
 313, 365, 367, 460
 അരയസമാജം 671, 673, 675
 അരയാക്കണ്ടി അച്ഛുതൻ 107, 136,
 214
 അരിയിൽ അണ്ണുൽ ഷുക്കൂർ 827
 അരിവിവാദം 44
 അരുന്ധതി റോയി 686
 അരുൺ നെഹ്റു 460, 461
 അലക്സാണ്ടർ, പി.സി. 401
 അലക്സാണ്ടർ പറമ്പിത്തറ 38, 67,
 68, 78, 125, 164, 165
 അൽഫോൺസ് കണ്ണന്താനം 464,
 737
 അവകാശ പ്രഖ്യാപനജാഥ 658
 അവുക്കാരർ കുട്ടി നഹ, കെ. 126,
 202, 401
 അഹമ്മദലി, സി.ടി. 513, 573
 അഹമ്മദ് ഇ. 496, 515, 585, 623, 625,
 699, 778, 779, 841
 അഹമ്മദ് ദേവർ കോവിൽ 935
 അഴിമതി നിരോധന കമ്മീഷൻ 408
 അഴിമതി നിരോധന ബിൽ പാസാ
 കൽ 476
 അഴീക്കോടൻ രാഘവൻ 220, 221,
 223, 224, 225, 227, 242
 അഴീക്കോടൻ വധക്കേസ് 228
 ആഞ്ചലോസ്, ടി.ജെ. 496, 607
 ആദിവാസി സമരം 371, 762
 ആദിവാസി സമര സമിതി 680
 658, 659, 660, 666, 679, 680, 682,
 682, 683, 684, 685, 843
 ആദിവാസി ഭൂനിയമം 595
 ആദിവാസി ഭൂസംരക്ഷണ വേദി 596

ആനി തയ്യിൽ 93, 94
 ആന്റണി, എ.കെ. 113, 130, 164,
 165, 208, 217, 246, 247, 298, 300,
 302, 323, 324, 326, 335, 337, 384,
 385, 415, 467, 490, 505, 524, 547,
 554, 560, 560, 563, 568, 577, 581,
 583, 584, 589, 593, 642, 643, 648,
 649, 661, 663, 672, 673, 675, 679,
 700, 705, 709, 709, 728
 ആന്റണി, പി.എം. 358, 429
 ആന്റണി രാജു 935
 ആരിഫ് മുഹമ്മദ് ഖാൻ 460, 461
 ആര്യാടൻ മുഹമ്മദ് 153, 155, 386,
 560
 ആര്യൻ, എ.വി. 106, 119, 125, 170,
 174, 213, 214, 224, 228, 229
 ആർ.എം.പി.ഐ 932
 ആർ.എം.പി 773, 774, 821, 822, 823,
 824, 897, 914
 ആർ.എസ്.എസ്. 277, 310, 316, 317,
 330, 331, 332, 333, 355, 356, 366,
 368, 369, 461, 486, 487, 499, 507,
 508, 509, 510, 511, 513, 534, 535,
 537, 538, 568, 569, 570, 571, 572,
 586, 617, 629, 630, 631, 632, 633,
 668, 669, 674, 747, 766, 829, 870,
 881, 899, 906, 908, 910
 ആർ.എസ്.പി (ബി) 637, 703, 704
 ആർ.എസ്.പി 27, 28, 46, 58, 62, 66,
 68, 79, 118, 124, 202, 203, 204,
 207, 309, 324, 353, 354, 373, 374,
 376, 377, 378, 393, 394, 426, 450,
 452, 583, 585, 622, 623, 636, 637,
 638, 643, 704, 705, 736, 737, 840,
 842, 912

ആവിഷ്കാര പ്രക്ഷോഭം 430
 ആശ, സി.കെ. 932
 ഇ.എം.എസ് 29, 32, 34, 47, 52, 60,
 105, 106, 108, 122, 123, 147, 148,
 171, 202, 213, 228, 243, 255, 258,
 259, 261, 263, 265, 311, 327, 331,
 354, 426, 427, 442, 443, 446, 589,
 608, 612, 614, 690
 ഇ.കെ നായനാർ മന്ത്രിസഭ 604
 ഇക്ബാൽ, ഡോ.ബി. 697
 ഇടതുപക്ഷ ജനാധിപത്യ മുന്നണി
 242, 243, 314
 ഇടമലയാർ കേസ് 437
 ഇന്ത്യൻ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് റവല്യൂഷനറി
 കോഓർഡിനേഷൻ കമ്മിറ്റി 229
 ഇന്ത്യൻ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് ലീഗ് 598
 ഇന്ത്യൻ നാഷണൽ ലീഗ് 519, 574
 ഇന്ത്യൻ നാഷണൽ കോൺഗ്രസ് 163
 ഇന്ത്യൻ സോഷ്യലിസ്റ്റ് പാർട്ടി 159,
 200
 ഇന്ദിരാ ഗാന്ധി 93, 161, 162, 163, 205,
 206, 211, 212, 255, 263, 264, 265,
 271, 278, 279, 299, 302, 305, 306,
 309, 313, 314, 318, 326, 334, 335,
 337, 340, 344, 351, 366, 384, 401,
 406, 407, 409, 733
 ഇബ്രാഹിം സുലൈമാൻ സേട്ട് 241,
 496, 515, 516
 ഇഷ്ടാന ബിൽ 349, 350
 ഇസ്ലാമിക് സേവക് സംഘ് 508, 511,
 617
 ഇതച്ചരവാര്യർ 293, 295, 319
 ഉണ്ണി, ആർ. എസ്. 204, 377
 ഉണ്ണികൃഷ്ണൻ, കെ.പി. 205, 312,
 334, 352

ഉണ്ണികൃഷ്ണൻ, പി. 384
 ഉപതെരഞ്ഞെടുപ്പ് 51, 402, 503
 ഉപേന്ദ്രനാഥക്കുറുപ്പ്, ടി.എൻ. 404
 ഉദയസമ്മത പദ്ധതി 210
 ഉമേഷ് ചുള്ളിയിൽ 644, 646
 ഉമ്മൻ ചാണ്ടി 130, 386, 496, 504,
 545, 546, 547, 557, 558, 561, 602, 644,
 651, 654, 702, 703, 705, 709, 712, 713,
 722, 724, 725, 726, 727, 728, 737, 763,
 804, 805, 806, 810, 833, 838,
 840, 848, 854, 856, 857, 858, 859,
 862, 863, 864, 867, 868, 904, 923
 ഋഷിരാജ് സിംഗ് 521, 548, 749
 എ.ഐ.എസ്.എഫ്. 521
 എ.ഐ.ഡി.എം.കെ 623, 624
 എ.ഐ.ഡി.എസ്.ഒ. 521
 എ.കെ. ആന്റണി മന്ത്രിസഭ 561
 എ.കെ.ജി 59, 72, 84, 106, 107, 129,
 159, 181, 206, 207, 214, 231, 233,
 277, 313, 443, 456
 എ.കെ.ജി സെന്റർ 442
 എ.കെ.പി.സി.ടി.എ 216
 എക്സ് പ്രസ്സ് ഹൈവേ 708
 എം.സി.പി.ഐ(യു) 614
 എബ്രഹാം അറയ്ക്കൽ 372
 എസ്.ഐ.ഒ 657, 876
 എസ്.എൻ.സി ലാറ്റിൻ 651
 എസ്.ഡി.പി.ഐ 880, 898
 എസ്.എഫ്.ഐ. 212, 237, 238, 276,
 277, 286, 292, 324, 325, 346, 388,
 389, 396, 406, 411, 444, 501, 502,
 521, 523, 527, 537, 572, 591, 592,
 607, 646, 647, 706, 707, 708,
 747, 756, 786, 788, 809, 810, 821,
 826, 876, 878, 880, 881, 918

എസ്.എൻ.ഡി.പി 404, 575, 576, 577, 586, 587, 638, 640, 848
 എൻ.സി.പി 643, 644, 737, 777, 804, 868, 892
 എൻ.എസ്.എസ് 68, 69, 96, 109, 245, 246, 249, 527, 639, 640, 641, 747, 834
 എൻ.ഐ.എ 733, 734, 740, 765, 766, 793, 873
 എൻ.ജി.ഒ യൂണിയൻ 661
 എൻ.ഡി.എ 926
 എൻ.ഡി.എഫ് 473, 632, 672, 881
 എൻ.ഡി.പി 113, 245, 246, 252, 309, 325, 335, 336, 348, 393, 394, 450, 495, 497, 584
 എൽ.ഡി.എഫ് 491, 506, 545, 583, 586, 608, 625, 633, 638, 643, 651, 699, 710, 723, 753, 773, 778, 780, 781, 838, 841, 916, 917, 926
 എളമരം കരീം 738, 789
 ഐ.എം.എഫ് 590
 ഐ.എഫ്.ഡി.പി. 115, 700
 ഐ.എസ്.ആർ.ഒ 547, 548, 549, 551, 555
 ഐ.എസ്.ഐ 599, 655
 ഐ.എൻ.ടി.യു.സി. 373
 ഐക്യകേരളം 19, 20, 23
 ഐക്യജനാധിപത്യ മുന്നണി 393
 ഐസ്ക്രിം പാർലർ കേസ് 717
 ഒ.എസ്. അംബിക 932
 ഒഞ്ചിയം 772, 773, 821, 822
 ഒഫീഷ്യൽ സീക്രട്ടസ് ആക്ട് 547
 ഒരണ സമരം 55
 ഒറ്റപ്പാലം 496, 527, 528, 585, 623, 644, 758, 787

ഓൾ ഇന്ത്യൻ പേഴ്സണൽ ലോ ബോർഡ് 417
 കടന്നപ്പള്ളി രാമചന്ദ്രൻ 386
 കടമ്മനിട്ട രാമകൃഷ്ണൻ 584, 595
 കടവൂർ ശിവദാസൻ 496, 644, 645, 648, 700
 കണാരൻ, എ. 471, 472, 529
 കണ്ണൂർ പവർ പ്രോജക്ട് 654
 കണ്ണൻ, സി. 610, 612, 613
 കനകമല 765, 766, 873
 കന്യാകുമാരി 22, 23, 24
 കബീർ, വി.സി. 386
 കമലം, എം. 278, 387, 392, 394, 687
 കമ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടി 20, 22, 23, 27, 28, 31, 32, 35, 43, 45, 51, 66, 67, 79, 93, 94, 104, 107, 118, 120, 127, 189, 213
 കമ്യൂണിസ്റ്റ് യൂണിറ്റി സെന്റർ 224, 225, 228
 കമ്യൂണിസ്റ്റ് റവല്യൂഷനറി പാർട്ടി 151
 കമ്യൂണിസ്റ്റ് ലീഗ് 20
 കരിക്കാടൻ കുഞ്ഞാലി 153
 കരിമണൽ ഖനനം 688
 കരുണാകരൻ, കെ. 30, 101, 102, 114, 116, 119, 120, 125, 162, 163, 203, 206, 208, 221, 222, 223, 225, 235, 246, 248, 252, 261, 262, 265, 272, 276, 311, 313, 323, 335, 336, 353, 366, 375, 384, 385, 387, 389, 392, 393, 395, 396, 402, 404, 410, 411, 414, 415, 434, 449, 453, 457, 492, 495, 497, 503, 520, 523, 544, 545, 547, 557, 558, 560, 562, 563, 585, 623, 625, 663, 701, 702, 709, 711, 714, 715, 722

കരുണാനിധി, കെ. 318
 കർണാടക സമിതി 28, 66
 കർത്ത, കെ.ജി.ആർ. 396
 കർഷകത്തൊഴിലാളി നിയമം 301
 കർഷകത്തൊഴിലാളി പാർട്ടി 74
 കർഷക യൂണിയൻ 73
 കവിയൂർ ബാലൻ 381, 383
 കസ്തൂരിരംഗൻ 837
 കാനം രാജേന്ദ്രൻ 888, 890
 കാനത്തിൽ ജബീല 932
 കാന്തലോട്ട് കരുണൻ 107, 136, 142
 കാമ്പസ് ഫണ്ട് 880, 898
 കാരശ്ശേരി, എം.എൻ. 533, 534
 കാർഗിൽ യുദ്ധം 624
 കാർത്തികേയൻ, ജി. 410, 414, 496, 505, 560, 561, 645, 648, 649, 737, 805, 808
 കാർഷിക കലാപം 132, 186
 കാർഷിക ഭൂബന്ധ നിയമം 74
 കാസ്റ്റിംഗ് മന്ത്രിസഭ 387, 392
 കാൾ മാർക്സ് 690
 കിടങ്ങൂർ ഗോപാലകൃഷ്ണപിള്ള 249, 404
 കിനാലൂർ വ്യവസായ വികസന കേന്ദ്രം 789
 കിഫ്ബി വിവാദങ്ങൾ 928
 കിസാൻ തൊമ്മൻ 144, 146
 കിസാൻസഭ 424
 കുഞ്ഞമ്പു, എ.വി. 105, 202, 231
 കുഞ്ഞമ്മദ്, കെ. 861
 കുഞ്ഞാലിക്കുട്ടി, പി.കെ. 497, 519, 553, 560, 644, 645, 688, 717, 718, 719, 722, 806, 808, 913, 919
 കുഞ്ഞാലി വധക്കേസ് 155
 കുഞ്ഞിക്കണ്ണൻ, കെ.വി 451

കുഞ്ഞിക്കണ്ണൻ, പി.വി. 391, 445
 കുഞ്ഞു്, പി.കെ. 61, 96, 126, 167, 200
 കുടിയായ്മ അവസാനിപ്പിക്കൽ 301
 കുടിയിറക്ക് നിരോധന ഓർഡിനൻസ് 41
 കുടിയേറ്റം 525, 917
 കുടിയൊഴിപ്പിക്കൽ 71, 73, 84
 കുടുംബശ്രീ 830
 കുടുംബാസൂത്രണ പദ്ധതി 268, 270
 കുട്ടപ്പൻ, ഡോ.എം.എ. 593
 കുനിയിൽ ഇരട്ടക്കൊല 827, 829
 കുന്നത്താനം എസ്റ്റേറ്റ് ആക്രമണം 288
 കുനിക്കൽ നാരായണൻ 135, 138, 141, 142, 149, 178, 214
 കുപ്പു ദേവരാജ് 887
 കുമാരപ്പിള്ള 567
 കുമ്പളം ഉന്മൂലനം 288
 കുമ്മനം രാജശേഖരൻ 404, 673, 744, 913
 കുരുവിള, ടി.യു 742, 800, 804
 കുരുപ്പൻ വർഗീസ് 63
 കുര്യൻ, എ.പി. 262, 264, 387
 കുര്യൻ, പി.ജെ. 352, 407, 560, 602, 603, 604, 605, 625
 കുര്യൻ, പി 387
 കുര്യൻ, പ്രൊഫ.പി.ജെ. 623
 കുറുപ്പ്, പി.ആർ. 30, 53, 67, 68, 76, 121, 126, 158, 159, 168, 171, 208, 220
 കുളത്തൂർ പ്രസംഗം 49
 കുത്തുപറമ്പ് വെടിവയ്പ് 523, 632
 കൃഷ്ണകുമാർ, എസ്. 210, 211, 212, 497, 579, 585
 കൃഷ്ണകുമാർ, കെ. 504

കൃഷ്ണദാസ്, എൻ.എൻ. 623
 കൃഷ്ണപിള്ള, പി. 33, 759
 കൃഷ്ണപിള്ള സ്മാരകം 759, 760
 കൃഷ്ണമേനോൻ, വി.കെ. 183, 205
 കൃഷ്ണയ്യർ, വി.ആർ. 33, 45, 53, 67
 കൃഷ്ണൻകുട്ടി, കെ. 367, 561, 781, 935
 കൃഷ്ണൻ, പി.എസ്. 484
 കൃഷ്ണൻ നായർ, എൻ. 496
 കെ. പത്മനാഭൻ നായർ കമ്മീഷൻ 542
 കെ.പി.സി.സി. 385
 കെ.യു.ഡബ്ല്യു.ജെ 664
 കെ.വി. സുധീഷ് 538
 കെ.വി പോൾ 598, 599
 കെ. വേണു 289, 290, 296, 358, 397, 448, 462, 463, 513, 567
 കെ.എം.ആർ.എൽ 688
 കെ.എസ്.ഇ.ബി 345, 346, 440, 614, 649, 650
 കെ.എസ്.ഇ.ബി വർക്കേഴ്സ് അസോസിയേഷൻ 236
 കെ.എസ്.യു 55, 128, 129, 130, 131, 165, 216, 238, 323, 325, 331, 346, 368, 388, 406, 467, 468, 587, 636, 645, 647, 775, 876, 878
 കേരള കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടി 513, 596
 കേരള കോൺഗ്രസ് (എം) 114, 115, 116, 494, 497, 623, 583, 805, 602
 കേരള കോൺഗ്രസ് (ജെ) 114, 115
 കേരള കോൺഗ്രസ് (ജേക്കബ്) 583, 810
 കേരള കോൺഗ്രസ് (ഡെമോക്രാറ്റിക്) പാർട്ടി 116
 കേരള കോൺഗ്രസ് (നാഷണലിസ്റ്റ്) 116, 117

കേരള കോൺഗ്രസ് (ബി) 583, 114, 117, 806
 കേരള കോൺഗ്രസ് (ലയന വിരുദ്ധ വിഭാഗം) 116
 കേരള കോൺഗ്രസ് (സെക്കുലർ) 115, 117
 കേരള കോൺഗ്രസ് (സ്കറിയാ തോമസ്) 117
 കേരള കോൺഗ്രസ് 109, 110, 112, 241, 244, 266, 307, 309, 310, 311, 312, 316, 339, 348, 350, 352, 353, 354, 362, 367, 393, 394, 403, 407, 409, 450, 452, 453, 454, 469, 485, 495, 583, 622, 625, 644, 691, 692, 711, 737, 741, 803, 841, 866, 914
 കേരള കർഷകത്തൊഴിലാളി യൂണിയൻ 594
 കേരള പഞ്ചായത്ത് നിയമം 466
 കേരള പഞ്ചായത്ത് രാജ് ആക്റ്റ് 573
 കേരള മുൻസിപ്പാലിറ്റീസ് ആക്റ്റ് 573
 കേരള വികാസ് കോൺഗ്രസ് 117
 കേരളവർമ്മ മഹാരാജാവ് 20
 കേരള ശാസ്ത്ര സാഹിത്യ പരിഷത്ത് 343, 464
 കേരള സർവകലാശാല ബിൽ 37
 കേരള സോഷ്യലിസ്റ്റ് പാർട്ടി 123, 166, 251
 കേരള സ്ത്രീവേദി 604
 കേരള ഹിന്ദു കുട്ടുകുടുംബ വ്യവസ്ഥ 301
 കേരളീയ യുവജന വേദി 462
 കേളപ്പൻ, കെ. 21, 72, 151, 152
 കേശവമേനോൻ, കെ.പി. 20, 21, 26, 152

കേശവൻ, സി. 21
 കൈവെട്ട് സംഭവം 792
 കൊക്കകോള 665, 667, 668
 കൊച്ചുനിയൻ, ആർ.കെ. 501
 കൊച്ചി 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 31, 37, 40, 88, 93, 94, 102, 207, 210, 229, 233, 235, 241, 937
 കൊച്ച്, കെ.കെ. 430
 കൊടിക്കുന്നിൽ സുരേഷ് 585, 621, 623, 624, 702, 779, 913
 കൊട്ടിയൂർ ജാഥ 73
 കൊരമ്പയിൽ അഹമ്മദ്റാജി 418
 കോ-ലീ-ബി സബ്ബ 68, 492, 493
 കോടിയേരി ബാലകൃഷ്ണൻ 276, 324, 529, 618, 709, 738, 870, 929
 കോട്ടയം 352, 433, 448, 449, 454, 458, 464, 601, 755
 കോയമ്പത്തൂർ സ്മോക്കറേസ് 618
 കോവിഡ് 920, 921, 922, 924, 928, 929, 934
 കോവിഡ് വാക്സിൻ ചലഞ്ച് 922
 കോസല രാമദാസ്, കെ.പി. 125, 149
 കോൺഗ്രസ് 19, 20, 22, 28, 29, 30, 31, 32, 51, 53, 66, 69, 77, 78, 79, 88, 97, 99, 114, 117, 125, 202, 203, 220, 226, 244, 524, 579, 583, 587, 613, 631, 642, 643, 662, 699, 747, 779, 892
 കോൺഗ്രസ് എസ് 385, 402, 450, 488, 495, 496, 497, 583
 കോൺഗ്രസ് ഐ 351, 352, 355, 365, 366, 385, 393, 394, 402, 403, 450, 453
 കോൺഗ്രസ് ഫോർ ഡെമോക്രസി 307, 310, 366

കോൺഗ്രസ് സോഷ്യലിസ്റ്റ് പാർട്ടി 376
 ക്രിസ്റ്റഫർ സേന 50, 60
 ഖാഇദെ മില്ലത്ത് ഫോറം 517
 ഗണേഷ് കുമാർ, കെ.ബി. 644, 645, 660, 807
 ഗംഗാധരൻ, എം.പി. 413
 ഗാന്ധിജി 19
 ഗിരി, വി.വി. 161, 162
 ഗീതാനന്ദൻ, എം. 513, 627, 679, 685, 687, 843
 ഗീനാകുമാരി, ടി. 521, 523
 ഗുജറാൾ, ഐ.കെ. 211
 ഗുപ്തൻനായർ, എസ്. 598
 ഗുരുധർമ്മ പ്രചാരണ സഭ 576
 ഗെയിൽ വാതക പൈപ്പ് ലൈൻ 899
 ഗോത്രമഹാസഭ 679, 681, 843, 897
 ഗോപാലൻ, കെ. 365, 392
 ഗോപാലൻ, കെ.പി.ആർ. 29, 67, 119, 215
 ഗോപിനാഥൻ നായർ, കെ.എ. 677
 ഗോവിന്ദപിള്ള, പി. 167, 689, 690
 ഗോവിന്ദമേനോൻ 102
 ഗോവിന്ദൻ, എം.എൻ. 168, 206
 ഗോവിന്ദൻ നായർ, എം. എൻ. 31, 167, 168, 172, 211, 439
 ഗോവിന്ദൻ നായർ, സി.കെ. 69, 85, 86
 ഗ്രാഫൈറ്റ് കേസ് 437
 ഗ്രാമസഭകൾ 590
 ഗൗരിയമ്മ, കെ.ആർ. 29, 32, 38, 40, 41, 50, 67, 119, 124, 126, 183, 310, 454, 562, 564, 566, 567, 583, 642, 645, 659, 703, 704, 737, 804

ചടയൻ ഗോവിന്ദൻ 608, 615
 ചന്ദനത്തോപ്പ് ഫാക്ടറി 57
 ചന്ദ്രശേഖരൻ, കെ. 365
 ചന്ദ്രശേഖരൻ, ടി.പി. 773, 821, 828, 840
 ചന്ദ്രശേഖരൻ നായർ, ഇ. 40, 120, 584
 ചന്ദ്രശേഖർ 364, 461, 470, 486, 491, 542, 543
 ചന്ദ്രാനന്ദൻ, പി.കെ. 616
 ചരൺസിങ്ങ് 363
 ചാക്കോ, എം.സി. 86
 ചാക്കോ, പി.ടി. 33, 44, 56, 69, 75, 81, 83, 85, 87, 88, 89, 92, 95, 99, 103, 109, 115
 ചാക്കോ, പി.സി. 334, 354, 386, 623
 ചാണ്ടി, കെ.എം. 384
 ചാണ്ടി, കെ.സി. 410
 ചാത്തുണ്ണിമാസ്റ്റർ, കെ. 424
 ചാരക്കേസ് 554, 556, 557, 579
 ചാരായ നിരോധനം 581, 582
 ചാരു മജുന്ദാർ 133, 140, 193
 ചിഞ്ചുറാണി, ജെ. 935
 ചിത്തരഞ്ജൻ, ജെ. 562
 ചിത്തിര തിരുനാൾ ബാലരാമവർമ്മ 24
 ചിമ്മിണി ഡാം അഴിമതി 568
 ചീമേനി 450, 451, 452
 ചുംബന സമരം 844
 ചുമ്മാർ, കെ.എം. 377
 ചെങ്ങറ 625, 785, 761, 763
 ചെങ്ങറ സുരേന്ദ്രൻ 623
 ചെറിയതുറ വെടിവെപ്പ് 783
 ചെറിയാൻ, എം.സി. 386
 ചെറിയാൻ, വി.ബി 608, 610, 614

ചെറിയാൻ ഫിലിപ്പ് 303, 645, 646
 ചെർക്കളം അബ്ദുല്ല 493, 495, 513, 643
 ചേകന്നൂർ മഠലവി വധക്കേസ് 537
 ചേലക്കോടൻ ആയിഷ 465
 ചൈന 479, 527, 690
 ചൈനീസ് കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടി 133
 ജനകീയ വികസന സമിതി 758
 ജനകീയ സാംസ്കാരിക വേദി 379, 380
 ജനകീയ സാക്ഷരതാ പദ്ധതി 464
 ജനകീയാസൂത്രണം 589, 590, 693, 696
 ജനതാദൾ 460, 468, 469, 470, 488, 489, 495, 533, 561, 585, 634, 636, 638, 780, 867
 ജനതാ പാർട്ടി 306, 307, 308, 310, 312, 313, 318, 337, 340, 348, 351, 353, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 387, 392, 452, 460, 461
 ജനതാ പാർട്ടി 337
 ജനപ്രതിനിധ്യ നിയമം 497
 ജനമോർച്ച 460, 461, 624
 ജനസംഘം 68, 128, 150, 151, 152, 153, 165, 220, 277, 305, 306, 307, 310, 316, 317, 327, 330, 333, 364, 365, 368, 369, 494, 632
 ജനാധിപത്യ കേരള കോൺഗ്രസ് 117
 ജനാധിപത്യ സംരക്ഷണ സമിതി 566, 573, 866
 ജനാർദനൻ, സി. ജി. 76, 252
 ജന്മിതു ഉത്തുലന ലൈൻ 357
 ജമാഅത്തെ ഇസ്‌ലാമി 417, 418, 421, 422, 511, 512, 655, 656, 657, 793, 919

ജമീല പ്രകാശം 636, 803, 861
 ജയകൃഷ്ണൻ, കെ.ടി. 571, 572
 ജയപ്രകാശ് നാരായണൻ 279, 305, 306, 308, 316, 368, 376, 460
 ജയരാജൻ, ഇ.പി. 495, 529, 562, 570, 731, 747, 767, 769, 770, 861, 871
 ജയരാജൻ, എം. വി. 543
 ജയരാജൻ, പി. 660, 722, 827
 ജയറാം പടിക്കൽ 226, 276, 287, 288, 289, 294, 319, 321
 ജയലളിത 624, 805
 ജയ്പാൽ റെഡ്ഡി, എസ്. 461, 526
 ജലവൈദ്യുതപദ്ധതി 649
 ജലീൽ, കെ.ടി. 738, 804, 861, 868, 934
 ജവഹർലാൽ നെഹ്റു 30, 303, 308
 ജസ്റ്റിസ് കുമാരപിള്ള കബീഷൻ 247
 ജസ്റ്റിസ് കെ.കെ നരേന്ദ്രൻ കബീഷൻ 413
 ജസ്റ്റിസ് ഫസൽ ആലി കമ്മിറ്റി 22
 ജസ്റ്റിസ് വിതയത്തിൽ കബീഷൻ 221
 ജസ്റ്റിസ് ഷാ കബീഷൻ റിപ്പോർട്ട് 273
 ജംഇയ്യത്തുൽ ഇഹ്‌സാനിയ 534
 ജാതി 513, 527, 592, 593
 ജാനു, സി.കെ 595, 658, 659, 679, 843
 ജാഫർ അത്തോളി 516, 518
 ജിഷ വധം 865
 ജിഷ്ണു പ്രണോയ് 875, 877
 ജെ.എസ്.എസ് 566, 567, 584, 602, 703, 704, 737, 803
 ജേക്കബ്, എം.എം. 560
 ജോയി ഇളമൺ, ഡോ. 698
 ജോസഫ്, എൻ.എം. 455

ജോസഫ്, പി.ജെ. 111, 112, 113, 114, 115, 116, 584, 737, 741, 742, 743, 789, 914, 915, 916
 ജോസഫ്, യു.പി 521, 523
 ജോസഫ് കബീഷൻ 639
 ജോസഫ് പുലിക്കുന്തേൽ 110
 ജോസഫ് മാത്തൻ 365
 ജോസഫ് മുണ്ടശ്ശേരി 31, 33, 37, 38, 47, 56, 67, 203, 207
 ജോസ്, എ.സി. 386, 388, 623
 ജോസ് കെ.മാണി 841, 857, 914, 916, 926
 ജോസ് താന്നിക്കൽ 386
 ജോസ് തെറ്റയിൽ 836
 ജോൺ, എം.എ. 298
 ജോൺ, ടി.എസ്. 113
 ജോൺ ജേക്കബ്, ഇ. 110, 112
 ജോർജ്ജ്, കെ.എം. 95, 96, 111, 112, 172, 176, 203, 241
 ജോർജ്ജ്, കെ.ടി. 85, 119, 125, 162, 203, 206, 207
 ജോർജ്ജ്, കെ. സി. 31, 32, 33, 43, 44, 67
 ജോർജ്ജ്, പി.പി. 528
 ജോർജ്ജ്, പി.സി 691, 805, 867
 ജോർജ്ജ് ഇഴന്തൻ 623
 ജോർജ്ജ് ഫെർണാണ്ടസ് 306, 364, 461
 ജ്യോതി ബസു 105
 ജ്യോതി വെങ്കിടചെല്ലം 347
 ടി.എം. ജേക്കബ് 111, 113, 114, 115, 387, 412, 453, 501, 567, 568, 644, 645, 737, 804, 805, 810
 ടി.വി.പുരം സെമിത്തേരി 586
 ടൈറ്റാനിയം കേസ് 724

ചുന്തി 20 854
 ഡാക്ക, എസ്.എ. 104, 393
 ഡി.എം.കെ 460, 622, 623
 ഡി.എസ്.പി. 393
 ഡി.ഐ.സി 893
 ഡി.വൈ.എഫ്.ഐ 332, 356, 459,
 474, 475, 490, 540, 540, 541, 543,
 591, 616, 633, 707, 708, 752, 756,
 772, 807, 808, 809, 821, 828, 863,
 871, 918
 ഡെങ്കൽ കരാർ 538
 തങ്കച്ചൻ, പി. പി. 497, 560
 തങ്കപ്പൻ, വി.ജെ. 402
 തങ്കമണി സംഭവം 433, 436
 തച്ചടി പ്രഭാകരൻ 386
 തടിയന്തിവിട നസിർ 724, 733
 തദ്ദേശ തിരഞ്ഞെടുപ്പ് 926
 തമ്പാനൂർ രവി 496, 586, 645
 തമ്പാൻ തോമസ് 367
 തലശ്ശേരി 30, 31, 53, 67, 74, 80, 119,
 124, 125, 136, 141, 142, 143, 144,
 147, 148, 149, 174, 178, 180, 182,
 192, 202, 205, 214, 219, 220, 221,
 222, 223, 238, 271, 281, 310, 329,
 330, 332, 333, 340, 355, 356, 380,
 394, 453, 454, 471, 530, 543, 572,
 584, 630, 631, 643, 738, 804, 828,
 829, 868, 910, 941, 944, 968
 തലശ്ശേരി കലാപം 329
 തലശ്ശേരി റെയിൽവേ സ്റ്റേഷൻ 271
 തലശ്ശേരി സ്റ്റേഷൻ ആക്രമണം 142
 തളിക്ഷേത്ര സമരം 151
 താക്കൂർ ഫോർമുല 485
 താമരക്ഷൻ, എ.വി. 704
 തിയേറ്റർ കത്തിക്കൽ 536

തിരു-കൊച്ചി 21, 22, 24, 25
 തിരുത്തൽവാദി സംഘം 504
 തിരുവഞ്ചൂർ രാധാകൃഷ്ണൻ 496,
 727, 737, 804, 823, 855, 868
 തിരുവനന്തപുരം 22, 23, 24, 26, 30,
 46, 51, 61, 69, 112, 126, 137, 149,
 150, 205, 232, 246
 തിരുവിതാംകൂർ സ്റ്റേറ്റ്
 കോൺഗ്രസ് 21
 തിരുരങ്ങാടി 644
 തുമ്പ ഇക്വറ്റോറിയൽ റോക്കറ്റ്
 ലോഞ്ചിങ് സ്റ്റേഷൻ 550
 തുഷാർ വെള്ളാപ്പള്ളി 848
 തൃദീപ് ചൗധരി 377
 തെന്നാലി കൺവെൻഷൻ 106
 തെന്നല ബാലകൃഷ്ണപിള്ള 498,
 646, 702, 709
 തെരഞ്ഞെടുപ്പ് 24, 26, 27, 30, 35,
 43, 51, 66, 69, 76, 85, 86, 112, 115,
 116, 118, 120, 121, 123, 124, 175,
 201, 205, 206, 207, 208, 237, 249,
 251, 256, 258, 262, 263, 280, 298,
 303, 305, 306, 307, 308, 309, 313,
 314, 315, 316, 325, 327, 335, 336,
 337, 339, 340, 346, 347, 349, 351,
 352, 363, 364, 384, 385, 386, 388,
 391, 393, 395, 402, 407, 436, 445,
 450, 451, 452, 454, 456, 466, 470,
 491, 494, 497, 498, 519, 527, 528,
 529, 530, 562, 563, 569, 573, 574,
 576, 577, 578, 581, 582, 583, 584,
 586, 598, 606, 608, 620, 621, 622,
 624, 636, 640, 642, 654, 699, 701,
 709, 710, 712, 722, 727, 736, 744,
 709, 710, 712, 722, 727, 736, 744,
 747, 773, 777, 778, 780, 788, 795

796, 802, 840, 848, 853, 866,
 868, 874, 911, 912, 915, 916, 917
 തെരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷണർ 519
 തേറമ്പിൽ രാമകൃഷ്ണൻ 560
 തേറ്റമല കൃഷ്ണൻകുട്ടി 135, 137,
 142, 144
 തൈക്കൽ കടപ്പുറത്ത് 661
 തോട്ടംമേഖല 850
 തോട്ടത്തിൽ ഇറക്കുമതി 565, 566
 തോപ്പിൽ ഭാസി 431
 തോമസ്, കെ.ടി. 707
 തോമസ്, കെ.വി 580, 585, 645, 662,
 779
 തോമസ്, ടി.വി. 29, 31, 33, 67, 108,
 126, 166, 168, 171, 203, 206
 തോമസ്, പി.സി 115, 116, 392, 623,
 625, 701, 789
 തോമസ് ഐസക് 660, 693, 698,
 738, 804, 868
 തോമസ് കുതിരവട്ടം 385
 തോമസ് ചാണ്ടി 737, 868, 892, 893
 ദലിത് ഐക്യ സമരസമിതി 627
 ദലിത് ഫ്യൂമൻ റൈറ്റ്സ് മൂവ്മെന്റ്
 783
 ദാമോദരൻ, കെ. 58, 67, 108
 ദാമോദരൻ പോറ്റി, ഡി. 69, 83, 127,
 151, 174, 404
 ദിവാകരൻ, സി. 737, 738
 ദിവാകരൻ, ടി.കെ. 62, 126, 174, 203,
 204, 376
 ദീപിക പത്രം 755
 ദീൻദയാൽ ഉപാധ്യായ 494
 ദുർഗാപൂർ പ്രമേയം 78
 ദേവകിയമ്മ, എം. 368
 ദേവഗൗഡ, എച്ച്.ഡി. 585, 622, 781

ദേവരാജ് അരൾ 334, 384
 ദേവസ്വം ഫണ്ട് 25
 ദേശസാൽക്കരണം 162
 ദേശാഭിമാനി 418, 424, 427, 522, 523,
 569, 609, 690, 693, 756, 757, 767,
 768, 769
 ദേശീയ മനുഷ്യാവകാശ കമ്മീഷൻ
 555, 687
 ദുയാംഗ മണ്ഡലം 28, 29
 നക്സലൈറ്റ് കാർഷിക സമരം 155
 നക്സൽബാരി 132, 133, 134, 135,
 137, 138, 139, 140, 141, 148, 157,
 158, 182, 198
 നഗരപാലിക നിയമം 573
 നടുവട്ടം കലാപം 669
 നന്ദാവനം സംഭവം 468
 നമ്പി നാരായണൻ 547, 549, 550,
 552, 555, 556
 നരസിംഹറാവു, പി. വി. 479
 നരേന്ദ്ര മോദി 786, 912
 നരേന്ദ്രൻ കമ്മീഷൻ റിപ്പോർട്ട് 640
 നളിനി നെറ്റോ 634, 635
 നഴ്സിങ് സമരം 812, 816
 നവകേരള മാർച്ച് 757
 നവാബ് രാജേന്ദ്രൻ 226, 413, 414,
 528
 നാഞ്ചിനാട് 23
 നാണു, സി. കെ. 460, 643, 804
 നാദാപുരം 283, 294, 311, 453, 471,
 472, 473, 474, 475, 476, 495, 629,
 633, 643, 738, 952
 നായനാർ, ഇ. കെ. 258, 354, 353,
 370, 435, 452, 457, 458, 465, 468,
 495, 504, 512, 554, 566, 581, 589,
 593, 608, 648, 748

നായനാർ മന്ത്രിസഭ 392
നായർ, കെ.കെ 387, 401, 496
നാരായണക്കുറുപ്പ്, കെ. 496, 644
നാരായണൻ, കെ.ആർ. 407, 527,
787
നാനാത്ത് ആയുധ പരിശീലനക്കേസ്
765
നാലാം ലോക സിദ്ധാന്തം 696, 697
നാഷണൽ കോൺഗ്രസ് (ഇന്ദിര)
710, 711
നാഷണൽ ഡെമോക്രാറ്റിക് പാർട്ടി 245
നാൽപ്പാടി വാസു 526
നിജലിംഗപ്പ, എസ്. 161
നിരണം പട 60
നിലയ്ക്കൽ ആക്ഷൻ കൗൺസിൽ
404
നിൽപ്പുസമരം 843
നീനാ പിള്ള 578
നീലം സഞ്ജീവ റെഡ്ഡി 81, 161
നീലകണ്ഠൻ നായർ, സി.എസ്. 381
നീല ലോഹിതദാസൻ നാടാർ 366,
634, 635, 645
നൂറുറ്റിൻ, കെ.പി. 386
നെട്ടൂർ കമീഷൻ 245, 250
നെൽവയൽ നികത്തൽ വിരുദ്ധസമ
രം 594
നേശിമണി, എ. 23
ന്യൂനപക്ഷങ്ങൾ 524, 526
പങ്കാളിത്ത പെൻഷൻ 835
പഞ്ചവത്സരപദ്ധതി 35
പഞ്ചസാര ഇറക്കുമതി
കുറയ്ക്കേണം 560
പഞ്ചാബ് മോഡൽ 114, 409, 411
പട്ടം താണുപിള്ള 28, 30, 61, 67, 68,
69, 74, 76, 82, 83, 92, 118, 239

പട്ടയമേള 201
പണിക്കർ, പ്രൊഫ. ജി.എൻ. 372
പത്തനംതിട്ട ജില്ലാ രൂപീകരണം
401
പത്മ, എം.ടി. 495, 560, 625, 700, 713
പത്മം എസ്. മേനോൻ 88, 93
പത്മജ വേണുഗോപാൽ 700, 715,
933
പത്മനാഭൻ, സി.കെ. 743
പത്മരാജൻ, സി.വി. 396, 401, 496,
508, 560, 663
പനമ്പിള്ളി ഗോവിന്ദമേനോൻ 21, 30,
61, 79, 164, 203
പന്തളം സുധാകരൻ 560
പന്ത്, കെ.സി. 266
പന്തന രാമചന്ദ്രൻനായർ, പ്രൊഫ.
372
പരമേശ്വരൻ, എം.പി. 696, 697
പരിയാരം മെഡിക്കൽ കോളജ് 747
പരിവർത്തനവാദി കോൺഗ്രസ് 300
പരുമല ദേവസ്വം 591
പറവൂർ 394
പളനി, ടി.കെ. 606
പാറം മാസിക 693, 695, 696
പാണക്കാട് സയ്യിദ് മുഹമ്മദലി
ശിഹാബ് തങ്ങൾ 488, 510, 721
പാനായികുളം 739
പാമോയിൽ അഴിമതി 544
പാമ്പുവളർത്തൽ കേന്ദ്രം 530, 531
പാലക്കാട് വെടിവെപ്പ് 500
പാലോളി മുഹമ്മദ് കുട്ടി 371, 584,
616, 620, 731, 735, 738, 745
പാർലമെന്ററി കാര്യം 934
പി.എസ്.പി 27, 28, 30, 53, 61, 66, 67,
68, 76, 77, 78, 79, 81, 83

പി.എസ്.സി 929
പി.ടി തോമസ് 558
പി.ഡി.പി 562, 576, 577, 618, 619, 620,
621, 718, 723, 732, 897
പിണറായി വിജയൻ 202, 258, 262,
263, 281, 282, 310, 319, 330, 333,
495, 584, 615, 620, 621, 648, 650,
651, 652, 653, 672, 678, 693, 694,
696, 727, 730, 731, 735, 752, 753,
756, 758, 769, 770, 772, 773, 774,
778, 802, 808, 840, 857, 858,
868, 870, 878, 883, 890, 894,
900, 902, 904, 908, 918, 931
പിന്നാക്ക സമുദായ കമീഷൻ 250
പിച്ചി സംഭവം 87, 89, 93
പിതാംബരൻ, ടി.പി. 386
പുതുപ്പള്ളി രാഘവൻ 28, 32, 33, 48
പുതുവെപ്പ് പദ്ധതി 895, 896
പുന്നപ്ര-വയലാർ 33
പുലിക്കോടൻ നാരായണൻ 276, 282,
321
പുൽപ്പള്ളി 141, 142, 145, 147, 178, 214
പൂന്തറ 507, 508, 511
പെണ്ണമ്മ ജേക്കബ് 259, 264
പെരുമാട്ടി 665, 666, 667
പൊതുവിതരണം 935
പൊമ്പിള്ളെ ഒരുകൈ 851, 852, 853
പൊലീസ് നയം 52
പൊലീസ് വെടിവെപ്പ് 327
പോട്ട 655
പോത്താനിക്കാട് 465, 740
പോപ്പുലർ ഫ്രണ്ട് 765, 792, 793, 822,
845, 881, 898
പോറ്റി ശ്രീരാമലു 22
പോളിടെക്നിക്കുകൾ 411

പോൾ പി. മാണി 88
പ്രകാശ് കാരാട്ട് 731, 735, 736, 754
പ്രജാ സോഷ്യലിസ്റ്റ് പാർട്ടി 27, 28,
60, 66, 118, 200
പ്രണബ് മുഖർജി 703
പ്രതിഭ, യു. 932
പ്രദീപ് കുമാർ, എ. 521
പ്രളയം 901, 902
പ്രവീൺ തൊഗാഡിയ 672
പ്രസാദ്, പി. 935
പ്രാക്കുളം ഭാസി 377
പ്രിയരഞ്ജൻ ദാസ് മുൻഷി 303
പ്രീഡിഗ്രി ബോർഡ് സമരം 412
പ്രേമചന്ദ്രൻ, എൻ.കെ. 619, 623,
704, 737, 738, 804, 840, 841, 913
പ്രേമജം, എ.കെ. 623
പ്ലാച്ചിമട 665, 666, 667, 668
പൗരത്വ(ഭേദഗതി) ബിൽ 917
ഫസൽ വധം 828
ഫാദർ വടക്കൻ 72, 73
ഫാദീസ് അബൂബക്കർ 754, 755
ഫിലിപ്പ് എം. പ്രസാദ് 138, 144, 146
ഫീസ് ഏകീകരണം 216, 217
ഫീസ് വർധന 520, 521, 522, 540
ഫെറ 579
ഫ്രാൻസിസ് ജോർജ് 116, 117
ഫൗസിയ ഹസൻ 547, 550, 553
ബജറ്റ് ചോർച്ചാ വിവാദം 46
ബജറ്റ് ഹെഡ് 511
ബനാത്ത് വാല, ജി.എം. 407, 489,
515, 623
ബന്ദി നാടകം 596, 684
ബർലിൻ കുഞ്ഞനന്തൻ നായർ 694,
732
ബഷീർ, പി.കെ. 829

ബസ് കത്തിക്കൽ 724
 ബഹുഗുണ എച്ച്.എൻ. 366
 ബാങ്ക് ദേശസാത്കരണം 205
 ബാഹവി തങ്ങൾ 494
 ബാബു, കെ. 540, 737, 859, 861, 862
 ബാബു, വി.കെ. 506
 ബാബു ചാഴിക്കാടൻ 494, 495
 ബാബു ജഗ്ജീവൻ റാം 307, 363
 ബാബു ദിവാകരൻ 637, 644, 703, 704, 737
 ബാബ്നി മസ്ജിദ് 486, 486, 510, 510, 511, 513, 514, 515, 527, 599, 617
 ബാർ കോഴക്കേസ് 854, 859
 ബാലകൃഷ്ണപിള്ള, ആർ. 96, 98, 109, 241, 409, 437, 496, 737
 ബാലകൃഷ്ണൻ, എൻ.കെ. 53, 119, 124, 202, 204
 ബാലഗോപാൽ, കെ.എൻ. 934
 ബാലറാം, എൻ.ഇ. 29, 67, 108, 120, 203, 204, 206, 490, 562
 ബാലാനന്ദൻ, ഇ. 236, 407, 608, 653
 ബാവ, ടി.ഒ 43, 164, 165, 298
 ബാവ, പി.കെ.കെ. 370
 ബാവ ഹാജി 490, 618
 ബി.ജെ.പി 483, 486, 487, 490, 492, 493, 499, 508, 511, 523, 525, 533, 534, 535, 538, 571, 579, 585, 624, 655, 662, 718, 736, 737, 743, 744, 745, 775, 787, 790, 803, 804, 821, 841, 853, 866, 867, 870, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 917, 926
 ബി.ടി.ആർ-എ.കെ.ജി-ഇ.എം.എസ് ജനകീയ വേദി 614

ബി.ഡി.ജെ.എസ് 848
 ബിജിമോൾ, ഇ.എസ്. 803
 ബിജു ജനതാദൾ 623
 ബിന്ദു, ആർ. 932, 934
 ബിർള 446, 448
 ബീഡി നിർമ്മാണമേഖല 141
 ബീമാപള്ളി 782, 783
 ബെന്നി ബഹന്നാൻ 406
 ബേബി, എം.എ. 276, 498, 738, 840
 ബേബി ജോൺ 313, 324, 339, 373, 375, 376, 378, 454, 496, 584, 587, 636
 ബോഫോഴ്സ് അഴിമതി 459
 ഭക്ഷ്യക്ഷാമം 43, 127
 ഭക്ഷ്യ പ്രതിസന്ധി 122
 ഭണ്ഡാരി, എസ്.എസ്. 368
 ഭരണഘടന 24, 40, 64, 106, 217, 230, 257, 263, 416, 443, 468, 499, 519, 524, 573, 614, 646, 904, 917
 ഭരണപരിഷ്കരണകമ്മിറ്റി 47
 ഭരതൻ, ഒ. 497, 498, 503, 528, 585, 609, 610, 611
 ഭാരതീയ ജനപക്ഷം 744
 ഭാരതീയ ജനസംഘം 305
 ഭാരതീയ ലോക്സഭ 306
 ഭാരത് ധർമ്മ ജനസേന 848
 ഭാസ്കരൻ, പി. 367, 392
 ഭാർഗവി തങ്കപ്പൻ 310, 394, 453, 454, 583, 676, 677
 ഭൂപരിഷ്കരണ നിയമം 40, 181, 210, 230
 ഭൂപരിഷ്കരണ ബിൽ 40, 45, 60, 74, 75
 ഭൂമി കയ്യേറ്റം 748
 മഅ്ദനി 618

മജീദ്, കെ.പി.എ 370, 514, 700
 മഞ്ഞളാംകുഴി അലി 804, 833
 മട്ടാഞ്ചേരി 487, 509, 643, 644, 737, 881
 മണി, എം.എം. 825, 934
 മണ്ഡൽ കമ്മീഷൻ റിപ്പോർട്ട് 483, 484, 485, 638
 മതികെട്ടാൻ മല 678
 മത്തായി മാഞ്ഞുരാൻ 56, 126, 167, 168, 171, 376, 524
 മത്തായി വയക്കേസ് 383
 മദ്യ ദുരന്തം 360
 മദ്യനിരോധന സമിതി 415
 മദ്രാസ് 19, 22, 23, 37, 39
 മനുഷ്യമൂല്യങ്ങൾ 459, 895
 മനുസ്മൃതി 461
 മനോജ്, കെ.എസ്. 699, 787
 മന്നത്തു പത്മനാഭൻ 25, 61, 68, 109, 245
 മന്മൻ, എം.പി. 405
 മന്മൻ, ഡോ.കെ.കെ. 430
 മമ്മു മാസ്റ്റർ, കെ.പി. 584
 മറിയം റഷീദ 547, 548, 551, 552, 553, 554
 മലങ്കര വർഗീസ് കൊലക്കേസ് 799
 മലനാട് കർഷക യൂണിയൻ 73, 74
 മലബാർ കാൻസർ സെന്റർ 649
 മലബാർ സ്പെഷൽ പൊലീസ് 142
 മാണി, കെ.എം. 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 120, 125, 153, 153, 168, 203, 241, 266, 324, 327, 339, 350, 354, 360, 394, 396, 414, 496, 553, 560, 644, 645, 677, 700, 702, 737, 805, 806, 806, 858, 859, 860, 863, 914, 915

മാണി സി. കാപ്പൻ 916, 931
 മാത്തച്ചൻ കുരുവിനാക്കുന്നേൽ 111
 മാത്യു ടി. തോമസ് 737, 780
 മാമൂർ, ജെ.പി. 368
 മാധവ് ഗാഡ്ഗിൽ, ഡോ. 837
 മാധവൻ, എൻ.കെ. 610
 മാധവൻകുട്ടി, ഡോ. 492
 മാധവൻകുട്ടി, വി.കെ. 432
 മാധ്യമ സിൻഡിക്കേറ്റ് 752
 മാരാർ, കെ.ജി. 310, 368, 492
 മാറാട് 526, 633, 669, 671, 672, 673, 674, 675, 823, 958
 മിസ 257, 261, 262, 277, 318
 മുകുന്ദൻ, പി.പി. 743
 മുക്കുട്ട് മുന്നണി 66
 മുജാഹിദുകൾ 873, 875
 മുണ്ടൂർ രാവുണ്ണി 427
 മുത്തങ്ങ സമരം 679
 മുരളി, എം.ആർ. 758
 മുരളി കണ്ണമ്പള്ളി 292, 887
 മുരളി മനോഹർ ജോഷി 499, 511
 മുരളീധരൻ, കെ. 505, 558, 585, 623, 700, 702, 705, 710, 711, 714, 737, 777, 805, 913, 916
 മുല്ലപ്പള്ളി രാമചന്ദ്രൻ 496, 560, 585, 623, 625, 700, 702, 778, 779, 841, 929
 മുല്ലപ്പെരിയാർ 811
 മുസ്തഫ, ടി.എച്ച് 544
 മുസ്ലിം ലീഗ് 28, 61, 66, 67, 68, 77, 78, 79, 119, 120, 121, 123, 124, 125, 152, 169, 172, 202, 205, 221, 239, 309, 310, 311, 312, 330, 331, 340, 348, 349, 352, 353, 371, 394, 407, 417, 421, 422, 450, 452, 453, 454.

469, 471, 472, 473, 474, 475, 485, 489, 490, 492, 494, 496, 497, 498, 506, 510, 512, 513, 515, 516, 557, 562, 583, 585, 623, 624, 625, 632, 643, 644, 672, 674, 675, 700, 703, 717, 718, 719, 721, 766, 775, 776, 777, 778, 790, 792, 804, 827, 829, 841, 866, 868, 912, 916, 932

മുഹമ്മദാലി, കെ. 386

മുഹമ്മദ്, കെ.ടി. 432

മുഹമ്മദ് കോയ, സി.എച്ച്. 29, 67, 77, 79, 174, 199, 207, 327, 239, 242, 247, 313, 339, 348, 350, 353, 366, 387, 396

മുഹമ്മദ് ബഷീർ, ഇ.ടി. 621

മുഹമ്മദ് റിയാസ്, പി.എ. 934

മൂന്നാം മൂന്നണി 489, 566, 567

മൂന്നാർ 600, 748, 750, 753, 851

മൂന്നാർ ഓഷറേഷൻ 748

മൂലമ്പിള്ളി 770, 771, 772

മേധാ പട്കർ 666

മേനോൻ, എം.ജി.കെ 344

മേനോൻ, ഡോ.കെ.ബി. 376

മേരി റോയി 458

മേഴ്സിക്യൂട്ടിയമ്മ, ജെ. 388

മൈത്രിഭവന പദ്ധതി 660

മൊയ്തീൻ, എ.സി. 934

മൊയ്തീൻ, എൻ.പി. 386

മൊയ്തീൻകുട്ടി, കെ. 490

മൊയ്തു മൗലവി, ഇ. 532

മൊറാർജി ദേശായി 68, 161, 306, 316, 363, 364, 484, 494

മോൻസ് ജോസഫ് 737, 742, 743, 805, 915

യാസർ അറഫാത്ത് 656

യു.എ.ഇ കോൺസുലേറ്റ് 923

യു.എ.പി.എ 765, 886, 890

യു.ജി.സി സമരം 371

യു.ടി.യു.സി 377

യു.ഡി.എഫ് 643, 926

യുണൈറ്റഡ് നഴ്സസ് അസോസിയേഷൻ 814, 815

യൂണിറ്റി സെന്റർ 215

യൂത്ത് കോൺഗ്രസ് 825, 918

യൂത്ത് ലീഗ് 370

യോഹന്നാൻ കമ്മീഷൻ 500

ജനി എസ്. ആനന്ദ് 706, 707

ണെദിവെ 443

ണ്ടോം പിണറായി വിജയൻ മന്ത്രിസഭ 934

ത്തസിങ്, എം. 492, 493

മെയാത്ര 470

മെ, കെ.കെ. 824, 932

മെൻ ശ്രീവാസ്തവ 501, 548, 553, 554, 557

മേൾ ചെന്നിത്തല 395, 406, 414, 415, 469, 494, 496, 504, 505, 585, 620, 623, 625, 700, 702, 715, 725, 729, 805, 868

രവീന്ദ്രനാഥ്, കെ.എൻ. 608

രാഘവൻ, എം.വി. 107, 175, 193, 220, 221, 258, 329, 331, 333, 391, 394, 395, 418, 441, 442, 444, 456, 497, 528, 530, 541, 542, 560, 565, 584, 645, 691, 703, 737, 804

രാഘവൻ, പി. 513

രാഘവൻ, വി.വി. 623, 697

രാഘവൻ നായർ, ആർ. 493

രാച്ചു, ബി. 491, 497, 560

രാജഗോപാലാചാരി, സി. 111

രാജഗോപാലൻ, പി.എസ്. 399

രാജഗോപാൽ, ഒ. 368, 432, 743, 744, 804, 842

രാജഗോപാൽ വാക്താനം 430

രാജശേഖരൻ നായർ 650

രാജീവ്, പി. 934

രാജീവ് ഗാന്ധി 345, 409, 459, 468, 484, 491, 492

രാജു നാരായണസ്വാമി 748

രാജേഷ്, ടി.വി. 828

രാജ്നാരായണൻ 364, 351

രാജൻ, കെ. 935

രാജൻ, പി. 290

രാജൻ, വി.എൻ. 319

രാജൻ പിള്ള 578

രാജൻബാബു, എ.എൻ. 567

രാധാകൃഷ്ണൻ, കെ. 934

രാമകൃഷ്ണപിള്ള, വി.പി. 586

രാമകൃഷ്ണൻ, എൻ. 329, 335

രാമകൃഷ്ണൻ, ടി.കെ. 170, 202, 218, 313, 354, 395, 442, 443, 494, 496, 564, 584, 587

രാമകൃഷ്ണൻ, ടി.പി. 934

രാമചന്ദ്രൻ, കെ.എൻ. 290, 431

രാമചന്ദ്രൻ, കെ.കെ. 560

രാമചന്ദ്രൻനായർ, ആർ. 497

രാമചന്ദ്രൻ നായർ, കെ.കെ. 894

രാമചന്ദ്രൻനായർ 503

രാമചന്ദ്രൻ പിള്ള, എസ്. 490, 563, 731

രാമചന്ദ്രൻ മാസ്റ്റർ, കെ.കെ. 725, 727

രാമൻ, വി.വി. 488

രാമൻകുട്ടി കമീഷൻ റിപ്പോർട്ട് 226

രാമൻ പിള്ള, കെ. 284, 305, 743

രാജത് മലാനി 368

രാവുണ്ണി, എം.എൻ. 128, 137, 139, 194, 195, 196, 427, 596

രാഷ്ട്രപതി ഭരണം 121, 385, 391

രാഹുലൻ, കെ.കെ. 485

രാഹുൽ ഗാന്ധി 863, 911, 913, 914

ലക്ഷംവീട് പദ്ധതി 211

ലാവ്ലിൻ കേസ് 648

ലാൽ ബഹദൂർ ശാസ്ത്രി 68, 82, 494

ലീലാ ദാമോദര മേനോൻ 29, 67, 458

ലീലാമേനോൻ 433, 436, 458

ലൈഫ് മിഷൻ പദ്ധതി 928

ലോകബാങ്ക് 590

ലോക വ്യാപാര സംഘടന 538

ലോകായുക്ത 726, 727, 728, 842

ലോക്ദൾ 307, 351, 393, 452

ലോക്നാഥ് ബെഹ്റ 887

ലോക്ശക്തി പാർട്ടി 461

ലോക് സംഘർഷ് സമിതി 305

ലോനക്ഷൻ നമ്പാടൻ 268, 311, 390, 391, 393, 403, 453, 528, 567, 568, 643

ലോറൻസ്, എം.എം. 565, 608, 730, 731

വക്കം പുരുഷോത്തമൻ 149, 207, 263, 264, 312, 328, 334, 335, 341, 354, 386, 394, 402, 403, 407, 408, 469, 664

വടകര 492, 493, 495, 496, 497, 569, 585, 610, 623, 625, 643, 699, 700, 738, 745, 778, 779, 780, 802, 804, 841, 842, 868, 913

വടക്കാഞ്ചേരി 644, 700

വടക്കൻ, ഫാ.49, 62, 72, 73, 89, 230, 233, 235

വനനശീകരണം 446

വന്ധ്യംകരണം പദ്ധതി 271, 272
 വയലാർ രവി 55, 85, 130, 164, 165,
 205, 312, 334, 352, 384, 386, 394,
 396, 414, 418, 454, 504, 557, 558,
 579, 703, 709, 779
 വരന്തരപ്പള്ളി 49, 50, 65
 വർക്കല രാധാകൃഷ്ണൻ 394, 454,
 457, 496, 623, 624, 699
 വർക്കി, എ.പി. 425, 611, 612
 വർഗീയ കലാപം 219, 220, 332, 471,
 473, 486, 486, 507, 535, 563, 783,
 944, 953
 വർഗീസ് 76, 136, 137, 144, 147, 186,
 191
 വർഗീസ് വൈദ്യൻ 30, 45
 വാജ്പേയി സർക്കാർ 622, 624
 വാജ്പേയ്, എ.ബി. 150
 വാദ്യർ, കെ.വി.കെ 427
 വാസവൻ, വി.എൻ. 934
 വാസു, എ.379
 വാസുദേവൻ നായർ, എം.ടി. 687
 വാസുദേവൻ നായർ, പി.കെ. 30,
 108, 113, 126, 247, 339, 347, 348
 വിജയകുമാർ, എം. 276, 496, 508,
 568, 643, 677, 737, 738
 വിജയരാജ്, പി. 402
 വിജയരാജവർ, എ. 616, 842, 914
 വിജയരാജ സിന്ധു 368
 വിജയലക്ഷ്മി പണ്ഡിറ്റ് 308
 വിജയൻ, എം. എൻ. 531, 572, 693,
 694
 വിദേശ ഫണ്ട് 673, 695, 697, 902
 വിദ്യാഭ്യാസ ബിൽ 37, 39
 വിദ്യാഭ്യാസ സുരക്ഷാസമിതി 598
 വിദ്യാസാഗർ, സി.കെ. 576

വിഭാഗീയത 606, 608, 610, 611, 616,
 732, 744, 752, 756, 759, 840
 വിമോചന സമരം 34, 41, 49, 50, 61,
 62, 63, 65, 89
 വിയോജനക്കുറിപ്പ് 415, 441, 442
 വിളനിലം പ്രശ്നം 520
 വിശ്വഭരൻ, പി. 26, 126, 243, 306,
 308, 365
 വിശ്വനാഥൻ, കെ. പി. 386, 558, 725,
 737, 804
 വിശ്വഹിന്ദു പരിഷത്ത് 511
 വിഷമവ്യക്തപ്പെടാല 397
 വീണ ജോർജ്ജ് 932, 934
 വീയപുരം വെടിവെപ്പ് 159
 വിരേന്ദ്രകുമാർ, എം.പി. 118, 243,
 244, 365, 623, 780
 വെങ്കട്ടരാമൻ, ആർ. 491
 വെട്ടിനിരത്തൽ സമരം 594
 വെബ് കാസ്റ്റിങ് സംവിധാനം 866
 വെല്ലിങ്ടൺ, ബി. 123
 വെളിയം ഭാർഗവൻ 638, 777, 778
 വെള്ളത്തുവൽ സ്റ്റീഫൻ 428
 വെള്ളാപ്പള്ളി നടേശൻ 833, 834, 848
 വെൽഫെയർ പാർട്ടി 832, 914, 919
 വേണുഗോപാൽ, കെ. 399, 425
 വേണുഗോപാൽ, കെ.സി 467, 737,
 779, 841, 909
 വോട്ടിങ് യന്ത്രം 394
 വ്യവസായം 32, 37
 വ്യാജ ഏറ്റുമുട്ടൽ 883, 887, 888
 വ്യാജരേഖ 662, 663
 ശങ്കരനാരായണൻ, കെ. 324, 338,
 637, 645
 ശങ്കരനാരായണൻ തമ്പി, ആർ. 33,
 120

ശങ്കരൻ, അഡ്വ. പി. 623
 ശങ്കർ, ആർ. 61, 68, 69, 75, 83, 93,
 97, 99, 101, 120, 164
 ശബരിമല കർമ്മസമിതി 909, 910
 ശബരീനാഥ് 933
 ശരത് ചന്ദ്രപ്രസാദ് 705
 ശരി അത്ത് വിവാദം 416
 ശശി, പി. 808
 ശശികുമാരൻ, ഡോ. 547
 ശശി തരൂർ 779, 841
 ശശിധരൻ, ടി. 616, 730
 ശശീന്ദ്രൻ, എ.കെ. 386, 389, 868,
 892, 935
 ശാന്തകുമാരി, കെ. 932
 ശാസ്ത്രസാഹിത്യ പരിഷത്ത് 695
 ശിരോമണി അക്കാലിദൾ 623
 ശിവഗിരി 575, 576, 577, 578, 702
 ശിവദാസ മേനോൻ, ടി. 584, 731
 ശിവരാജൻ കമ്മീഷൻ 856
 ശിവരാമൻ, എസ്. 527, 788
 ശിവശങ്കർ, എം. 923
 ശിവൻകുട്ടി, വി. 934
 ശിശുക്ഷേമസമിതി 687
 ശിശുപാലൻ, ജെ. 404
 ശിഹാബുദ്ദീൻ ഇമ്പിച്ചിക്കോയ 417
 ശീമക്കൊന്നവാരം 43
 ശൈഖ് മുഹമ്മദ് കാരക്കുന്ന് 655, 656
 ശൈലജ, കെ.കെ. 736, 756, 861,
 901, 932, 934
 ശോഭന ജോർജ്ജ് 662
 ശ്രീകണ്ഠൻ നായർ, എൻ. 374, 376
 ശ്രീദേവി കമീഷൻ 436
 ശ്രീധരൻ, ഇ. 933
 ശ്രീധരൻപിള്ള, പി.എസ്. 744, 905,
 909

ശ്രീനിവാസൻ, എൻ. 408
 ശ്രീനിവാസൻ, പി.എസ്. 120, 203,
 204
 ശ്രീനിവാസൻ, പി.കെ. 584
 ശ്രീനിവാസൻ എസ്. 252
 ശ്രീരാമകൃഷ്ണൻ, പി. 923, 925
 ശർമ, എസ്. 495, 611, 612, 737, 738,
 804, 868
 ഷാജി, കെ.എം. 933
 ഷാനവാസ്, എം.ഐ. 505, 553, 700,
 778, 841
 ഷാബാനുബിഗം കേസ് 416
 ഷിക കലാപം 138
 ഷിബു ബേബി ജോൺ 637, 644,
 704, 852
 ഷൺമുഖദാസ്, എ.സി. 386
 സംഘപരിവാർ 507, 510, 576, 633,
 675, 845, 906
 സംയുക്ത സോഷ്യലിസ്റ്റ് പാർട്ടി 118,
 123, 124, 126, 158, 200
 സംവരണ സംരക്ഷണ നിയമം 639
 സംവരണ സമുദായ മുന്നണി 485,
 489
 സക്കറിയ സേട്ട് 485
 സക്കീർ ഹുസൈൻ 161
 സച്ചിദാനന്ദൻ 361
 സജി ചെറിയാൻ 894, 934
 സഞ്ജയ് ഗാന്ധി 272, 302, 340
 സഞ്ജീവ് റെഡ്ഡി 484
 സന്ദീപ് നായർ 925
 സന്ധ്യ, ബി. 501
 സപ്തകക്ഷി മുന്നണി 123, 127, 129,
 153, 242
 സഭാ തർക്കം 796, 800
 സമദൂരം 249

സമസ്ത 421, 422, 539, 919
 സരസൻ സംഭവം 373
 സരിതാ എസ്. നായർ 854
 സലഫിസം 874
 സലീം അലി 344
 സലീംകുമാർ 462
 സാക്ഷരതാ യജ്ഞം 464
 സാധുജന വിമോചന സംയുക്ത
 വേദി 761
 സാന്തിയാഗോ മാർട്ടിൻ 768
 സാമ്പത്തിക സംവരണം 929
 സാലറി ചലഞ്ച് 902
 സി.എം.പി. 803
 സി.ഐ.എ 64, 136
 സി.ഐ.ടി.യു 608
 സി.ഡി.എസ് 696
 സി.പി.എം 125, 130, 149, 154, 155,
 156, 157, 158, 166, 167, 173, 174,
 175, 207, 220, 258, 259, 262, 330,
 378, 390, 395, 406, 435, 450, 451,
 453, 457, 481, 485, 486, 488, 489,
 490, 493, 495, 496, 497, 498, 512,
 513, 524, 526, 527, 528, 529, 530,
 534, 535, 537, 538, 539, 540, 541,
 542, 543, 557, 561, 564, 565, 567,
 569, 570, 571, 572, 577, 583, 584,
 585, 587, 591, 592, 594, 595, 598,
 599, 602, 606, 607, 608, 609,
 610, 611, 612, 613, 614, 615, 620,
 621, 623, 625, 629, 630, 632, 633,
 638, 642, 643, 644, 653, 672, 676,
 677, 680, 686, 688, 689, 690,
 693, 694, 697, 698, 699, 705, 709,
 710, 711, 712, 716, 718, 722, 728,
 731, 732, 733, 736, 738, 747, 748,

750, 752, 754, 754, 755, 756, 758,
 759, 762, 767, 768, 769, 770, 772,
 773, 774, 777, 778, 779, 780, 786,
 787, 788, 791, 794, 795, 801, 802,
 804, 805, 808, 809, 818, 819,
 820, 821, 822, 823, 825, 826, 827,
 828, 829, 839, 840, 841, 842, 848,
 852, 857, 858, 862, 866, 868, 869,
 870, 871, 872, 881, 890, 894,
 900, 910, 911, 912, 914, 917
 സി.പി.ഐ (എം.എൽ) 285, 287, 296,
 319, 383, 431, 538, 596, 598, 614
 സി.പി.ഐ 27, 28, 29, 30, 31, 32, 51,
 66, 67, 80, 104, 106, 108, 118,
 123, 128, 166, 203, 212, 213, 229,
 237, 241, 264, 285, 286, 287, 288,
 290, 295, 296, 309, 310, 310, 313,
 314, 324, 339, 347, 353, 379, 397,
 398, 430, 448, 450, 453, 462, 463,
 479, 488, 490, 493, 495, 538, 583,
 584, 586, 598, 620, 622, 623, 632,
 637, 638, 643, 644, 647, 676, 677,
 668, 700, 708, 750, 777, 803,
 805, 841, 890, 891, 894, 911
 സി.ബി.ഐ 533, 534, 554, 555, 579,
 650, 651, 652, 674, 675, 716, 719,
 726, 799, 800, 829
 സിംഗ്, വി. പി. 459, 460, 461, 469,
 470, 484, 489
 സിക്നൈർ ഭക്ത് 368
 സിന്ധു ജോയി 707, 779, 788
 സിബി മാത്യൂസ് 501, 548, 549, 603,
 670
 സിമി 509, 655, 656, 739, 765
 സിറാജുനീസ വധം 501

സിറിയക് ജോൺ 386
 സീതാറാം യച്ചൂരി 869
 സീതി ഹാജി, പി. 506
 സുകുമാരൻ നായർ, ജി. 834
 സുകുമാർ അഴീക്കോട്, ഡോ. 578
 സുഗതകുമാരി 344, 434, 458, 530,
 659, 682
 സുജാത, സി.എസ്. 606, 731
 സുധാകരൻ, കെ. 604, 643, 645,
 684, 702, 706, 738, 778, 779, 786,
 838, 913
 സുധാകരൻ, ജി. 488, 616, 730, 737,
 738, 760, 804
 സുധീരൻ, വി.എം. 386, 408, 419,
 495, 560, 561, 623, 624, 700, 790
 സുധീഷ്, പ്രൊഫ.എസ്. 693
 സുന്ദര്യ, പി. 106, 107, 135
 സുന്ദരൻ നാടാർ, എൻ. 737
 സുന്നി ടൈഗർ ഫോഴ്സ് 533, 534,
 536
 സുന്നി യുവജന സംഘം 422
 സുരേന്ദ്രൻ, കെ. 743, 905, 906, 923
 സുരേഷ്കുറുപ്പ്, കെ. 325
 സുരേഷ് ഗോപി 933
 സുശീതൽ റോയി ചൗധരി 138
 സുശീല ഗോപാലൻ 119, 496, 529,
 584
 സൂര്യനെല്ലിക്കേസ് 600
 സെക്സ് റാക്കറ്റ് വിരുദ്ധ സമിതി
 719
 സെയ്താലി 237
 സെയ്ത് ഉമ്മർ ബാഹമണി തങ്ങൾ
 240
 സെൽ ഭരണം 43, 45
 സേതുനാഥ്, വി.വി. 372

സേവ്യർ അറസ്റ്റിൽ 585, 586
 സേവ് സി.പി.എം ഫോറം 609
 സൈമൺ ബ്രിട്ടോ 406, 881
 സൈലന്റ് വാലി 342, 343, 344
 സോണിയാ ഗാന്ധി 909
 സോമരാജൻ 357
 സോമൻ, എ. 379
 സോളാർ തട്ടിപ്പ് 856
 സോളിഡാരിറ്റി 668, 708, 790, 832,
 876
 സോവിയറ്റ് യൂണിയൻ 479
 സോഷ്യലിസ്റ്റ് പാർട്ടി 62, 66, 159, 118,
 208, 243, 244
 സ്കൂൾ രാഷ്ട്രീയം 597
 സ്പിരിറ്റ് കുറേക്കോണം 359, 360
 സ്റ്റാലിൻ 689
 സ്റ്റീഫൻ, സി.എം. 86, 384
 സ്റ്റീവൻ പാദുവ 386
 സ്വതന്ത്ര പാർട്ടി 111
 സ്വാമി പ്രകാശാനന്ദ 575
 സ്വാമി ശാശ്വതീകാനന്ദ 575
 സ്വാമി സത്യാനന്ദ സരസ്വതി 404
 സ്വർണക്കടത്ത് 924
 സൗജന്യ വിദ്യാഭ്യാസം 129
 സർദാർ കെ. എം. പണിക്കർ 22
 സർ സി.പി 21
 ഹംസ, ടി.കെ. 355, 395, 418, 419,
 453, 493, 699, 756, 779
 ഹനൻ മുജ്ജ 459
 ഹബീദ് ചേന്ദമംഗലൂർ 418
 ഹസൻ, എം.എം. 386, 623, 644, 645,
 654
 ഹാദിയ 897, 898
 ഹിന്ദു ഐക്യവേദി 536, 632, 672,
 910

ഹിന്ദു മഹാസഖ്യം 833
 ഹുസൈൻ രണ്ടത്താണി 620, 621,
 777, 779
 ഹൈദറബ്ബ് സംരക്ഷണ സമിതി
 838
 ഹർകിഷൻ സിങ് സുർജിത് 616
 ഉറുഗ്ഗാ ഗോപാലൻ 761, 762, 763, 764

വെലുപുഷ്പനാഥൻ സോഷ്യലിസ്റ്റ് പാർട്ടി
 28
 റാം മനോഹർ ലോഹ്യ 118
 റിച്ചാർഡ് ഡബ്ല്യു ഫ്രാങ്കി 693
 റെഡ്ഫീൽഡ് 538, 539, 598, 599, 708
 റോഷി അഗസ്റ്റിൻ 935
 റോസമ്മ പുന്നൂസ് 51, 58, 59